

MAISON FRAN CAISE
Fournitures de Combustibles
et de
Savons du pays et de Marseille
NICOLAS CRITICO
Bureau de Comission et Representation
Richtim Han. N° 12.—GALATA

HOTEL DE LA GRANDE-BRETAGNE
Grand' Rue de Péra.—Constantinople
Propriétaire—Directeur: DEMOSTHÈNES HALLAS
"Άγιος παντός επαίνου ὁ κάλλιστος φίλος καὶ ὁμο-
γενὴς Δημοσθένης Καλλᾶς, ὅστις κατώρθωσε κυριολεκτι-
κῶς νὰ μαγεύῃ πάντα εἰσερχόμενον ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ
του πελάτην διὰ τῆς προθύμου ὑπηρεσίας, καθαριότη-
τος, εὐαέρων δωματίων καὶ εὐγενεστάτου τρόπου αὐτοῦ.

ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ
"ΤΟ ΤΟΥΡΝΕΛ",
Α. Α. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
Κ. ΓΑΛΑΝΗΣ διάδοχος
Πέρα—Πλατεία Τουνέλ 'Αρ. 515.—Κωνσταντινούπολις

DÉMÉTRACOPOULO FRÈRES & Cie
Péra — Constantinople
Τὸ μόνον παντοπωλεῖν καὶ ἐδωδικοπωλεῖον τῶν
καλλίστων ὑπὸ πᾶσαν ἐποφὴν ὁμογενῶν ἀδελφῶν Δημη-
τρακοπούλου. Ἄπαντα τὰ εἶδη ἐκλεκτὰ καὶ ἀρίστης
ποιότητος, ὑπηρεσία δὲ προθυμοτάτη καὶ περιποιητι-
κωτάτη.

«ΟΙ ΔΥΟ ΓΙΩΡΓΙΔΕΣ»
Τὸ μόνον ἐστιατόριον ἐν Γαλατῇ Κωνσταντινουπό-
λεως τῶν κ. κ. Γεωρ. Βουγᾶ καὶ Γεωρ. Μάστορη ὑπὸ
τὸν τίτλον «Οἱ δύο Γεώργιδες» Rue Zoulfari N. 23.
Συνιστᾶμεν θερμῶς τὸ ἀνωτέρω ἐστιατόριον εἰς τοὺς διερ-
χομένους ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁμογενεῖς καὶ θὰ μᾶς
εὐγνωμονοῦν διὰ τὴν σύστασιν. Ἡ μαγειρική του καὶ τὸ
πρόθυμον τῆς ὑπηρεσίας κυριολεκτικῶς μαγεύουσι.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝ
θερμῶς εἰς τοὺς διερχομένους τοῦ Λαυρίου νὰ ἐπισκεφθοῦν
τὸ ἐστιατόριον καὶ οἶνοπωλεῖον τοῦ καλλίστου καὶ εὐγε-
νεστάτου φίλου μας
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΤΡΑΚΗ
καὶ θὰ μᾶς εὐγνωμονοῦν διὰ τὴν σύστασιν. Μαγειρική
ἀρίστη, ὑπηρεσία δὲ προθυμοτάτη.

Φαρμακεμπορεῖον Γ. Φ. Βλαχάνη
Πλατεία Ὁμονοίας—Οἰκία Καυτατζόγλου
Γνήσια φάρμακα ἐκ τῶν καλλιτέρων τῆς Εὐρώπης
ἐργαστασίων.
"Ὅλα τὰ μεταλλικὰ ὕδατα πρόσφατά καὶ συχνὰ ἀ-
νανεούμενα ὡς ἐκ τῆς μεγάλης καταναλώσεως. Θερμό-
μετρα καὶ χειρουργικὰ ἐργαλεῖα. Ἄπασαι αἱ εἰδικότητες
(Spécialités). Ὅλαι αἱ σκευασαὶ ἀρσικοδουλο-
Νατρίου Leprinc καὶ Clin. Τεῖον ἀρίστης ποιότητος
καὶ πᾶν ὅ,τι παρέχει ἡ Φαρμακευτικὴ τέχνη.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ Δ. ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ HOTEL
MANΣΟΥΡΑ (ΑΙΓΥΠΤΟΥ) ROYAL
Καθαριότης, περιποίησης καὶ ὑπηρεσία προθυμοτάτη.

ΟΙΝΟΙ καὶ ΚΟΝΙΑΚ

Μαυροδάφνη οἶνος δετῆς ἱαματικὸς ἐπιδόρπιος.—
Διάφοροι οἶνοι ἐπιτραπέζιοι Δεμέστεχ καὶ Καλά-
βρητα πωλοῦνται χονδρικῶς καὶ λιανικῶς ἐν
ΑΘΗΝΑΙΣ ὁδὸς Νίκης παρὰ τῷ κ. ΧΡ. ΣΑΚΕΛΑ-
ΡΟΠΟΥΛΩ πράκτορι τῆς ἐν ΠΑΤΡΑΙΣ Οἰνοποιτικῆς
Ἑταιρίας ἢ «Ἀγαῆς», ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ παρὰ τῷ νέῳ
ἰδρυθέντι Ὑποκαταστήματι τοῦ ἰδίου κ. Σακελλαροπούλου
ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νοταρᾶ οἰκίας Σ. Γεωργακοπούλου.
Ζῦθος τοῦ μεγαλειτέρου Ζυθοπωλείου «Zacherlbrand
Saltator κατὰ κιβώτια καὶ φιάλας.
Τιμολόγια ἀποστέλλονται παντὶ τῷ αἰτοῦντι

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

ΙΩΑΝ. ΧΟΪ-ΛΑΚΗ

Εἰς Kafre el Zayat Egypte

Τὸ μόνον δι' ὕπνον καὶ φαγητὸν εἰς Kafre el Zayar
συνιστᾶμεν δὲ θερμῶς εἰς τοὺς διερχομένους ἐκεῖθεν ὁμο-
γενεῖς. Καθαριότης καὶ περιποίησις ἀκρα.

Manufacture de tabacs et cigarettes Egyptiennes
GEORGE BAKIRTZI
Caire et Port-Sait, quai françois Josephe Eglyse.

Τὸ μόνον ξενοδοχεῖον ἐν Νοβοροσίσκαγια Ρωσσίας,

Ο ΒΟΣΤΟΡΟΣ

τὸ ὁποῖον συνιστᾶμεν θερμῶς εἰς τοὺς ἐκεῖ διερχομένους
ὁμογενεῖς, καὶ θὰ μᾶς εὐγνωμονοῦν διὰ τὴν σύστασιν.
Διευθύνεται δὲ παρὰ τοῦ καλλίστου ὑπὸ πᾶσαν ἐποφὴν
ὁμογενοῦς ΛΑΖΑΡ. ΠΑΝΟΤΑΡΗ.

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ

ΝΕΥΡΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Σ. Γ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ

Ἰατροῦ Νευρολόγου καὶ Φρενολόγου.

Ἰδρύται εἰς μαγευτικὴν θέσιν τῶν ὁλοδρόσων Πατη-
σίων, περιβάλλεται δὲ ὑπὸ ἀπείρων μυροβόλων κήπων καὶ
ἰδίων κέκτηται κήπον, ὡς καὶ ἄφθονον καὶ διαυγέστατον
ὕδωρ.

Ἐν τῇ Κλινικῇ ταύτῃ νοσηλεύονται ὀξεία καὶ χρόνια
νοσήματα Νευρικὰ καὶ Ἑγκεφαλικά. Μολυσματικὰ δὲ
καὶ ἐπικίνδυνα ἐγκεφαλικά δὲν εἶνε δεκτά.

Πρὸς θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν ἐφαρμόζονται ὅλαι αἱ थे-
ραπευτικαὶ μέθοδοι, μετὰ τῶν ὁποίων ἡ Ψυχοθερα-
πεία, ἡ Ἠλεκτροθεραπεία, ἡ Ὑδροθεραπεία, ἡ Ἀνατρι-
ψιθεραπεία, ἡ Μουσικοθεραπεία, ἡ Ἰατρικὴ Γυμναστική,
ἡ διὰ κατακλίσεως καὶ ἀπομονώσεως θεραπεία, ἡ δι' Ὑ-
πνωτισμοῦ καὶ ὑποβολῆς ἐν ἐρηγόρσει, αἱ ἐνέσεις ὁρμῶν
(ὁρροθεραπεία) καὶ λοιπῶν φαρμάκων κλπ. κλπ.

Νοσοκομειακὴ ὑπηρεσία πλήρης.

Κλίνει ἀπὸ δέκα δραχμῶν καὶ ἄνω δι' ἡμέρας, ἀνα-
λόγως τοῦ δωματίου, τοῦ προσωπικοῦ ὅπερ ἀπασχολεῖται,
τῆς θεραπείας, τῆς τροφῆς καὶ τῶν ἱατρικῶν ἐπισκέψεων.

Ἡ Κλινικὴ συνδέεται διὰ τηλεφώνου μετὰ τῆς οἰκίας
καὶ τοῦ γραφείου τοῦ Διευθυντοῦ. Ἀριθ. τηλεφ. 314.

Ἀπευθυντέον ὁδὸς Ζήνωνος ἀριθ. 16.

Καθ' ἑκάστην 8—10 π. μ. καὶ 4—6 μ. μ. πλὴν τῆς
Κυριακῆς.

Ἀριθ. Τηλεφώνου 200.

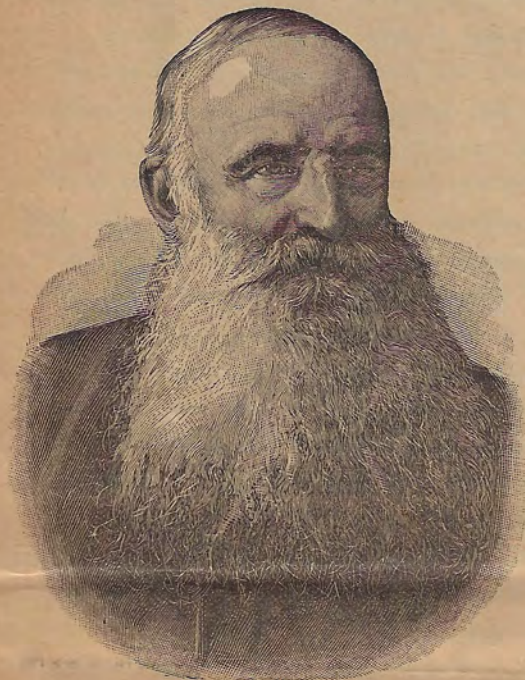
ΕΤΟΣ Ζ'.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Δεκεμβρίου 1904.

ΑΡΙΘ. 23 καὶ 24.

Ἐπιμελητὴς τῆς Συντάξεως ΚΩΝΣΤ. ΛΥΚΟΡΤΑΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤ. ΚΟΝΤΟΣ

ΠΙΝΔΑΡΟΥ ΕΠΙΝΙΚΟΙ

Μετ' εὐλόγου συγκινήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ ὁ φιλολογικὸς κόσμος ἐχαίρει τὸ κράτιστον ἔργον τοῦ ὀτρηροῦ τῶν γραμμάτων ἐργάτου καὶ κομφοῦ λογοτέχνου κ. Σ. Βάλβη, μεταφράσαντος εἰς γλαφυροτάτην Ἑλληνίδα φωνὴν τοὺς «Ἐπινί-
κους» τοῦ Πινδάρου.

Τοιαύτη δὲ μετάφρασις δὲν ἐβεβήλωσε τῆς ἀθανασίας τὴν αἴγλην, οὐδὲ τὸ πολυτίμητον τῆς λυρικῆς μεγαλειότητος κλέος.

Πιστοὶ θεράποντες τῶν Πιερίδων καὶ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ, γνωστοὶ διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν ἐν τῇ φιλολογίᾳ ἐπίδοσιν, ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν εὐγενῆ τάξιν τῶν ἀκαταβλήτων μουσοπόλων, οὔτινες ἀνέκαθεν τὰ ἑλληνικὰ ὑπηρετοῦντες γράμματα, ἐμμένονσι σθεναροὶ πρόμαχοι τῶν δογμάτων τῆς φιλολογικῆς πίστεως ἐκείνης, ἣν ἡ ἐθνικὴ πολιτεία ἀνεγνώρισεν ὡς τὴν μόνην γνη-

σίαν λατρείαν πρὸς τὰ ἄφθιτα σεμνώματα τοῦ ἑλληνισμοῦ, αἵτινα διατηροῦσι τὸ κάλλος, τὸ φῶς, καὶ τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ τὸ ἔργον τοῦτο, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐξασφαλίζει κοινὴν τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν θαυμασμόν, ὃν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς προεμάντευσεν ἡ ἀναλαβοῦσα τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ χορηγίαν πολύτιμος καὶ γεραρὰ «Ἐπιστημονικὴ Ἑταιρεία», ἀλλ' ἐπὶ μᾶλλον προσλαμβάνει τὴν ἐπίσημον σφραγίδα μιᾶς ἀνωτέρας αὐθεντίας, καὶ τρόπον τινα ἀναγνωρίζεται ἐν τῇ πραγματικῇ του ἀξίᾳ, διότι ἐπὶ τῆς προμετωπίδος, παρὰ τὴν στήλην τοῦ ἀφιερωτικοῦ θριάμβου, ἀπεικονίζεται ἡ προσφιλεστάτη καὶ σεβασμία μορφή τῆς μεγάλης φιλολογικῆς ἐπιστημότητος, εἰς ἣν καὶ ἀφιεροῦται, ἡ μορφή τοῦ Κ. Κόντου.

Τοῦ ἀνθρώπου δηλαδὴ ἐκείνου, ὅστις, ὑπερυψωθείς ὡς μεγαλειότης τῆς ἐπιστημονικῆς πολιτείας, κατέκτησε τὸ σκῆπτρον καὶ τὸν στέφανον τῆς ἐθνικῆς φιλολογίας, ἥτις ἐξαπλωθεῖσα πανταχοῦ διέσπειρεν ἀφθόνως τὰ χαρίσματα τοῦ θαυμασιωτέρου καὶ ἀγλαωτέρου ἐθνικοῦ προϊόντος, τῆς γλώσσης τῶν θεῶν.

Τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἐπρυτάνευσεν ὡς ἡμίθεος ἐν τῇ φιλολογικῇ ζωῇ, ἣν ἐσυστηματοποίησε, τακτοποιήσας τὰς ποικίλας ἀρτηρίας, δι' ὧν ἤδη τὸ πάναγρον τῆς ἑλληνικῆς εὐγενείας νάμα, διοχετευόμενον εἰς τὰ πέρατα τοῦ ἑλληνισμοῦ, τὰ στοιχεῖα μεταδίδει τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ, ὃν ἀείποτε θὰ συγκρατῇ ἀμετάβλητον καὶ παρθενικώτατον ἡ λαλιὰ ἐκείνη, ἥτις ἐδημιούργησεν ἀρμονίας καὶ ἐκπλήξεις, ἥτις ἐξιδανίκευσε καὶ ὡς θαυματογόνος μαγνητικὴ δύναμις ἐξηνθρόωσε καὶ ἀνέστησε καὶ ἀπεθέωσε καὶ ἐστερεοποίησεν εἰς ἀκλόνητον Ὀλυμπόν, τὸν Παρθενῶνα τῆς διανοίας, τὴν γλῶσσαν.

Καὶ τὸ γιγάντειον τοῦτο ἀριστοτέχνημα, ἡ πατρὶς ὀφείλει εἰς τὸν Κόντον, τὸν πανελλήνιον ἱεροφάντην, τὸν ἐθνικὸν ἡγήτορα τῆς φιλολογικῆς αὐτῆς Ἀκαδημίας.

Καὶ ἐνθουσιᾷ τις ὁμολογουμένως ἐπὶ τῇ προσήκουσῃ τιμῇ πρὸς τὸν Μέγαν Διδάσκαλον, διότι

οἱ Πινδαρικοὶ Ἐπίνικοι ἐν συμβολικῇ τινι ἀλληγορίᾳ χαιρετῶσι ἐν αὐτῷ τὴν πραγματικὴν νίκην τὴν ἀγῆρω καὶ ἀμάραντον, ἥτις διὰ τὰ ἑλληνικὰ ἐξησφαλίσθη γράμματα.

Οὕτω δὲ, προσαγορεύοντες ἐν πενιχροῖς διθυράμβοις τὸν κλεινὸν τῆς φιλολογίας πρόταριν, δὲν ἐμφανίζομεν γνωστὰς ἀληθείας, προωρισμένας νὰ ζῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ καθῆκον ἐπὶ τῇ εὐφροσύνῳ εὐκαιρίᾳ ἐπιτελοῦντες, οὐδὲν μὲν προσθέτομεν εἰς τὰ ἀπομνημονεύματα ἐκείνου, μεγάλως δὲ προσπαθοῦμεν, ὅπως μὴ τι ἀφαιρέσωμεν ἐκ τῶν πολυτίμων ἐκείνου φιλολογικῶν συμβολῶν, διὰ τῆς μὴ ἰσαξίου ἐξυμνήσεως τῶν ἀρετῶν των.

Ἀλκυῶν.

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

*Επόμενοι τῇ ἡμετέρᾳ ὑποσχέσει δημοσιεύομεν τὸν εὐμενῶς παραχωρηθέντα ἡμῖν ὥρατον πρόλογον τῆς μεγάλης πατριωτικῆς διαλέξεως τοῦ κ. Χ. Ἡλιοπούλου τῆς γενομένης ἐν τῷ «Παρονασσοῦ», καὶ περὶ ἧς ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἐγράψαμεν τὰ δέοντα.

Θεῖα ἐμψύχως ἀνακηρύττει τὴν αἰωνίαν ὑπεροχὴν, κωδικοποιούσα τὰς συνθήκας τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς ὑπὸ τὸ φιλοσοφικὸν στερέωμα τοῦ ἑλληνικοῦ μεγαλείου, οὕτως ὥστε μία στιγμή εὐφροσύνης τέρψεως, νὰ δημιουργῇ ἓνα θρίαμβον, εἰς παλμὸς νὰ γεννᾷ ἓνα τιτᾶνα, καὶ μία συγκίνησις νὰ παράγῃ ἓν ἀριστοτέχνημα· εἰσὶν αἱ πνευματικαὶ αὗται κυριαρχίαι τῶν ἑλληνικῶν κόσμων, οἵτινες δὲν ἀπώλεσαν τὸ νικηφόρον ὕψος τῆς ἀθανασίας, οὐδ' ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸ οὐράνιον σέλας τῆς ἑλληνικῆς δόξης, τὸ κέντρον τοῦτο τῶν λάμπων καὶ τῶν ἀρμονιῶν.

Ἡ ἑλληνικὴ αἰσθητολογία αἰωνίως θ' ἀποδιώκῃ τὸν σκοτεινὸν καὶ τυραννικὸν ἀσκητισμὸν καὶ ὁ κλασικισμὸς ὁ πολιτικὸς θὰ κέκτῃται τὴν σφραγίδα, οὐχὶ τῆς δογματικῆς τῶν θεωριῶν, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων, δταν ὁμιλῇ τις περὶ τῆς ἐκλεκτῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας, ἥς εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ παρελθὸν τῆς ἡμετέρας πατρίδος. Ἰδοὺ δὲ διατὶ δταν πρόκειται περὶ αὐτοῦ, ἀπαιτεῖται οὐχὶ κοινοῦ τύπου λυρικός παιάν, οὐδὲ πεζὸν ἀποστολικὸν λάλημα, ἀλλὰ δύναμις ἐκθάπτουσα καὶ προσλαμβάνουσα μουσουργημάτων ἀπηχήσεις, ὅπως διαχέῃ φθόγους οὐρανίων μελωδιῶν.

* *

Τῶν μεγάλων ἐμπνεύσεων ὁ γιγαντώδης κόσμος εἶχεν αἰχμαλωτίσῃ τὴν φαντασίαν, καὶ ἡ ἀτελεύτητος τῶν ὀ-

νείρων ἀρμονία πάντα μοὶ ἀφῆρπασε στοχασμόν, ὅπως ὁ νοῦς τὴν ἐντύπωσιν προσδεχθῇ τοῦ φαντασμαγορικοῦ ὄγκου καὶ πληρωθῇ μὲ ἀνταυγείας κάλλους ἀθανάτου.

Εἶχον πολλὰ ἀναγνώσῃ, πολλὰ ἀκούσῃ, πολλὰ μάθῃ, περὶ τοῦ παγκοσμίου ἐκείνου κέντρου, ἀλλ' ἡ ἐθνικὴ ἀνάμνησις ἀπὸ τὰ βᾶθη παρελθόντος, ἐκπνεύσαντος ἤδη, ὑπὸ τὸν αἰώνιον τῆς ἱστορίας θρῆνον, εἶχε κυριαρχήσῃ ἐν ἐμοί, καὶ τὸ παρὸν ἐξεντλούμενον ἐν τῷ ποιητικῷ ἐνδιαφέροντι ὑπεχώρει πρὸ τῶν ἀφυπνιζομένων μεγαλείων, συγκομιζόντων ἐκ τοῦ ἀφεγγοῦς τῆς σιγῆς τάφου, τὴν αἴγλην τῆς ἀνατολῆς, ἣν ἐκεῖ τοῦ τεθλιμμένου ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ ἡ κατήφεια ὠδήγησε διὰ τῆς τελευταίας ἀστραπῆς τοῦ θεικοῦ παραπόνου, ἀλλὰ καὶ τὴν φωταύγειαν τῆς λαμπρότητος, ἣν τὸ μοιραῖον περιετύλιξε πένθος.

Ἐνόμισα, τὸ τρίτον ἤδη, ὅτι ἐφερόμην ἐν αἰθερίᾳ οἰστηλασίᾳ πρὸ τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, ἐκεῖ, ἔνθα ἡ ἀνεξάντλητος τῶν μακαρισμῶν πηγὴ δημιουργεῖ τὸν ὄλβον, ἔνθα μεσουρανεῖ ὁ ἥλιος τοῦ ἰδανικοῦ, ἔνθα τὰ ὄνειρα καταλήγουσι τῶν εὐγενῶν ψυχῶν.

Προσεδόκων τὴν γαλήνην ν' ἀποθαυμάσω τῶν ἡλυσίων πεδίων καὶ τῶν φθόγγων νὰ ἐνωτισθῶ τῆς ψαλλούσης εὐδαιμονίας, καὶ νὰ καταληφθῶ ὑπὸ τῆς ἡδυπαθοῦς ἐκείνης νάρκης, τῆς ἡρεμίας, ἥτις προηγείται μιᾶς ζωῆς ἀθανάτου.

Μία γόησσα μυθολογία εἶχε φιλοτεχνήσῃ διὰ τὴν ἀντίληψίν μου ἓνα παράδεισον, ἔνθα τὸ δαιμόνιον ἑλληνικὸν πνεῦμα δι' ἐκπλήξεων ἀντεπροσωπεύετο καὶ θαυμάτων.

Καὶ ὑπὸ τοιαύτας γλυκυτάτας ἐλπίδας ὠνειροπόλουν ν' ἀπευθύνω ἓνα χαιρετισμόν, ἐν φίλημα.

Ἀπηυθύνω, κατόπιν ἰδιαίτερου ἐθνικοῦ καθήκοντος καὶ ἀποστολῆς, πρὸς τὰ βασίλεια τῶν ἱερῶν συγκινήσεων, καὶ μετὰ παλμῶν ἀγωνίας καὶ αἰσθηματικοῦ ἀναθρασμοῦ, μετὰ σφοδρᾶς ταραχῆς, ἣν γεννᾷ τὸ πάθος, ἡ μάνη, ἡ παραφορὰ μιᾶς πατριωτικῆς ὑπάρξεως, μετὰ πυρετοῦ, ὃν παράγει ὁ βαθύς, ὁ γνήσιος, ἐθνικὸς πόνος, τὴν θέαν ἀνέμενον τοῦ μαγικοῦ Βοσπόρου, λησμονῶν τότε πᾶν τὸ μὴ συνδεόμενον μὲ τὸ πολυφίλητον ὄνομά του.

Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ θάλασσα, ὁ ὀρίζων καὶ τὸ φωτεινὸν σέλας δὲν μ' ἐφαίδρυνον πλέον. Ἡ τέρψις καὶ ἡ εὐφροσύνη, ἡ ἀγαλλίασις καὶ ἡ ἀπόλαυσις, ἡ ἔξαρσις καὶ ἡ χαρά, ἐξηρτῶντο ἀπὸ μίαν προσδοκίαν, μίαν ὀπτασίαν μᾶλλον, ἥτις ἔμελλεν ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ ν' ἀναδυθῇ πόντου, νὰ περιβληθῇ μὲ τὰς λάμπεις τῆς ἡῶς, ὅλη φῶς καὶ ζωὴ, καὶ ἡρέμα ἐκεῖ, εἰς τὰ βᾶθη τοῦ οὐρανοῦ νὰ σταματήσῃ, προκαλοῦσα τὸ θάμβος καὶ τὴν κατάπληξιν, καὶ κατόπιν ν' ἀποσβεσθῇ εἰς τὰ ὕψη, μὴ διαλυομένη, ἀλλ' ἀφανιζομένη μυστηριωδῶς, ἀκαταλήπτως, ἀνεξερευνήτως εἰς τῶν οὐρανῶν τὴν παναρμόνιον σιγὴν.

Ὡς ἀπλοῦς περιηγητής, ὡς ἄνθρωπος ἀναμένων νὰ ἐκπλαγῇ, εἶχον καταληφθῇ ὑπὸ ἀνυπομονησίας, περιέρ-
γως ἀδημονῶν, ἀλλ' ὡς Ἑλλήν ἐπασχον.

Ὅχι φιλοτιμία καὶ συναίσθημα, ἐγωῖσμός ἢ φιλαυ-
τία, ἄλγος ἢ ἀπελπισία, ἀλλ' ὑψηλότερόν τι μ' ἐτάρατ-
τε, βαθύτερα τις πληγὴ μὲ κατέτρωγεν, ἅτινα ἡδυνά-
τουν σαφῶς νὰ κατανοήσω· ἐν πένθος, ὅπερ μοὶ ἀπεστέ-
ρει τῆς πλήρους θεᾶς μιᾶς θεσπεσίας ἐκτάσεως, ἡ δὲ
ἀντίληψίς μου ἐνόμιζον ὅτι ἀπώλεσε τὴν δυνάμιν της.

Μοὶ ἐφαίνετο, ὅτι μοὶ ἦτον ἀπηγορευμένον ν' ἀποθαυ-
μάσω ἐλευθέρως τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο ἰδανικόν, ὅτι ἤμην ξε-
νος πρὸς τὰς καλλονάς του, καὶ ἄγνωστος πρὸ τῆς ὡ-
ραιότητός του· ὅτι δὲν μοὶ ἐπετρέπετο νὰ μειδιάσω κἄν,
νὰ γονυπετήσω, νὰ προσκυνήσω καὶ ἐγὼ τὴν ὄνειρώδη
εἰκόνα· ἐνόμιζον, ὅτι ἐπιέζοντο τὰ πτήθη μου ὑπὸ ἄλ-
λόκοτον βάρος καὶ ἀνεξήγητος ἠθικὸς ἄγων μὲ ἀπέπνι-
γεν, ὥστε δεσμὸς σκληρὸς τῆς δεινότερας ἀπανθρωπίας
νὰ μοὶ συνέσφιγγε τὸ σῶμα, καί, ὡς νὰ ἐπάλαισα μεθ' ἑ-
νὸς Τιτᾶνος, εἶχον τελείως ἐξαντληθῇ, ἀνίκανος διὰ ν'
ἀντικρύσω ἐξαιρετικῆς φύσεως περιβάλλον.

Ἀχλὺς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἠπλοῦτο, ὥστε νὰ μὴν
εἶχον δικαίωμα ν' ἀτενίσω τὸ αἰώνιον ἐκεῖνο κάλλος,
ἐφ' οὗ μυριάδες Ζεφύρων καὶ πνοαὶ θείας αὖρας μελω-
δικῆς ἐφώνουν: Ἑλλάς· ἐφ' οὗ ἀτελεύτητοι χορεῖται νυμ-
φῶν καὶ χερουβείμ ἀοράτων ἑψχλλον: Ἑλλάς· ἐφ' οὗ
διηνοίγετο ὁ οὐρανὸς καὶ ἐπεχύνετο ἡ ἁρμονία τῶν αἰ-
θέρων, ὡς ἀσπασμὸς τῆς ἐπουρανίου παρθενίας σκορπι-
ζούσης λυρικοὺς διθυράμβους: Ἑλλάς· ἐφ' οὗ ὁ ἥλιος
ὑπεχώρει πρὸ τοῦ ἐμφανιζομένου καὶ εὐλογοῦντος Θεοῦ,
καὶ μία φωνὴ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ὡς αὔλος Γαλαξίας
διεσκεδάννυτο ἀνὰ τὸ σύμπαν, ἐν μέσῳ τῆς γαλήνης τοῦ
γαλανοῦ ὠκεανοῦ, ἐν μέσῳ τῆς ἡρεμίας τοῦ γαλανοῦ
στερεώματος: Ἑλλάς.

Ἐνόμιζον, ὅτι ἐκεῖ μόνον ὑπῆρχεν ἡ Γῆ, τὸ πραγ-
ματικὸν τοῦ Ὑψίστου ἔργον, καὶ ὅτι μόνον ἐκεῖ θὰ κατ-
ήρχετο οὗτος, ἵνα ἐμψυχώσῃ καὶ τὴν γυμνὴν τῶν εἰδώ-
λων ἀριστοτεχνίαν, ἵνα ζήσωσι καὶ ταῦτα μὲ τὴν πολι-
τείαν τῶν θριαμβευόντων πνευμάτων, ὡς ἀναρίθμητος
κόσμος γιγάντων, ὧν ἕκαστος ἦτο καὶ μία Ἑλλάς.

*
* *

Ἐρθάσαμεν πλέον.

Οἱ συνταξιειδιῶταί μου ἀπελάμβανον εὐφραϊνόμενοι
ἐν ἀγαλλιάσει· ἀπεθαύμαζον τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης
τὴν ἀδελφουσίνην μεγαλουργοῦσαν, ἐξιδανικεύουσαν, ἀπο-
θεώνουσαν.

Οἱ ἄλλοι ἤνοιγον τὴν ἀγκάλην πρὸ τῆς πολυτελεγῆ-
τρου πρωτευούσης καὶ τὴν προσεφώνουν.

Τὴν ἐβλεπον μὲ τὴν ὁράσιν των· πλὴν ἐγὼ τῆς ἰστο-
ρίας πλέον εἶχον δανεισθῇ τὸ ὄμμα, ἵνα ἶδω πλείοτερα·

ἀλλ' οἱμοι, ἡπατήθην· ἐσταμάτων τὰ βλέμματα ἐν τῷ
ζόφῳ...

Χρυσῇ τῶν πόλεων βασιλὶς δι' ἐκείνους καὶ δι' ἐμὲ νε-
κρόπολις τῶν αἰώνων, ὅσοι ἐδοξάσθησαν διὰ τῆς πατρί-
δος μου.

Ἡ βοή τῆς κοσμοπόλεως ἐγκατέλειπεν ἐν ἐμοὶ τὴν
σιωπὴν καὶ τὴν κρυερὰν πνοὴν ἔδου παγετώδους.

Ἡ εἰκὼν τῆς ζωῆς τῆς σπριγώσης, τῆς ἀεικινήτου,
τῆς σιδηρᾶς, μοὶ ἔφινε τὴν τέρραν καὶ τὰ Μαυσωλεῖα.

Διὰ τοὺς ἄλλους ἀνάκτορα εὐμενοῦς εἰρωνείας· δι' ἐμὲ
ἱκρίσματα καὶ θρόνοι καὶ τάφοι καὶ στέμματα ἐπικε-
κρυγμένα.

Πλοῦτος καὶ χλιδὴ, περίσσεια εὐμαρείας καὶ μιλθα-
κότητος, ἀκολασία τυφλῆς εὐτυχίας καὶ ἀτομικισμός,
διέπлатτε πραγματικότητα φαιδρὰν δι' ἐκείνους· δι'
ἐμὲ ὅμως ἤνοιγον τὰ σπλάγχνα τῆς αἵματοβρέκτου
πατρῴας γῆς, καὶ ἐξεθάπτοντο ράκη πορφυρῶν, συν-
τρίμματα διαδημάτων καὶ σκήπτρων, ξίφη καὶ σταυ-
ροὶ περιπεπλεγμένοι εἰς σχοινία βρόχων, ἀποπνέοντα
ἐβρωτιῶντα λιθανωτὸν πεπηγότα αἵματα, ξηρανθείσας
δάφνας, σηπεδόνα ἀποστραγισθείσης κολυμβήθρας ἀγίων
μύρων καὶ ἱερῶν δακρύων.

Πολιτισμὸς διὰ τοὺς ἄλλους, βαρβαρότης δι' ἐμὲ.
Ὅ,τι δι' ἐκείνους ὠνομάζετο πρόοδος καὶ εὐημερία, δι'
ἐμὲ ἦτο κατάρρα. Ἡ εἰκὼν, ἥτις ἐνεφάνιζε δι' αὐτοὺς τὸ
πνεῦμα τῆς εἰρήνης, δι' ἐμὲ προσεκάλει τὸ ἀνάθεμα.

Πρὸ ἐκείνων ἠνοίγετο ἡ ἀπόλαυσις, πρὸ ἐμοῦ ὁ τάφος.

Διὰ τοὺς ἄλλους ἀνεπετάννυτο ἡ αὐλαία τῶν ὀρχου-
μένων μαρινάδων τῆς πολιτικῆς, τῆς βεβακχευμένης τυ-
ραννίας, διασπειρούσης τρόμον πανταχοῦ, καὶ κατόπιν
ἀλλοφρονούσης ὑπὸ τοῦ τρόμου. Δι' ἐμὲ ὅμως ἡ παλαιὰ
σκηνὴ παρίστατο ἐν ἐρειπίοις καὶ μόνον ὁ ἀσάλευτος
γρανίτης, ὁ βωμὸς τῆς ἐθνικῆς δόξης, ἡ θυμέλη τῆς
ἀλησμονήτου τραγῳδίας, ἐνεφάνιζετο ὡς στήλη τῶν αἰώ-
νιων μυστικῶν, λευκὴ, ἄσπιλος καὶ ἀμόλυντος, ἐν μέσῳ
τῆς τῶν πάντων φθορᾶς.

Ἐκεῖνοι, ἐχαιρέτων τὴν ἀχανῆ μεγαλοῦπολιν, τὴν
μυριάνδριον ἐκείνην χώραν τῶν ἀπεράντων ἐκτάσεων,
ἐνθα ἐν καὶ ἡμισυ ἑκατομύριον κατοίκων, χωρὶς νὰ
ἦναι ἐστιθαγμένον, περικλείονται ἐν ἐλευθέρῃ δου-
λείᾳ καὶ δουλικωτάτῃ ἐλευθερίᾳ. Ἐγὼ ὅμως καὶ μετ'
ἐμοῦ ἡ ψυχὴ τῶν συμπολιτῶν μου προσεκύουν τὰ πανά-
χραντα τοῦ Βυζαντίου μας τεῖχη (*) ὧν ἡ εὐγλωττος σιγὴ
ἐν τῇ γαλήνῃ τοῦ μυστηρίου νομίζει τις ὅτι διαχέη κου-
φὸν τινα ψίθυρον· ὥστε ὁ Ἑλλήν Χριστὸς ἀφανῆς ὑπὸ
τὴν σκιάν των ἀνεγίνωσκε χρυσᾶς σελίδας τοῦ εὐαγγε-
λίου τῶν μαρτυρίων.

(*) Ἐνταῦθα διὰ προβολῶν ἡλεκτρικῶν ἀκτίνων ἐνεφα-
νίσθησαν εἰκόνες τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τοῦ
ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ τῆς Ἀγίας Σοφίας.

Ἐκεῖ, εἰς τὰ γηραλέα τείχη ἤνοιξα τὴν καρδίαν μου ἔλιν μεθ' ὑμῶν, ἐξέθαψα τὸν χαιρετισμόν, ὃν μοι ἐνεπιστεύθη ὁ Παρθενών, καὶ ἀφοῦ τὰ σπαραττόμενα, τὰ δονούμενα στήθη εἶχον διαρραγῇ ὑπὸ τοῦ ἄλγους πρὸ τῶν ἱερωτάτων λειψάνων, ἔκλινα τὸ γόνυ, ἤνοιξα τὴν ἀγκάλην προσπαθῶν εἰ δυνατόν νὰ περιβάλλω τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ὅτε πρὸ ἐμοῦ ἐνεφανίσθη ἐκείνη, ὦ ! Ἐκείνη, ἡ «γλυκεῖά μας ἐκκλησιά», περισυνέλεξα ὅλας τὰς δυνάμεις, ὅλους τοὺς στεναγμούς, ὅλους τοὺς παλμούς, ὅλας τὰς συγκινήσεις, καὶ δι' αὐτῶν ἀπετέλεσα τὸ φίλημα ἐνὸς τέκνου της, προσεκόλλησα τὰ χεῖλη ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς ἀγιοσύνης καὶ περίλυπος πλεόν, ἡμίκερος, ὥσπερ ἐμελλον μετ' ὀλίγον νὰ σβύσω εἰς τὴν στοργὴν τῶν μελανῶν της κόλπων, ὥσπερ ἡσθινόμην νὰ μοὶ ὠμίλει ἀπὸ τὰ ἔγκατα ἐκεῖνα εἰς Θεός :

«Πατρίς μου πολυφίλητος, ἐφώνησα συντετριμμένος, δὲν ὑπάρχουν καὶ ἄλλα δέκρυα;».

Ο ΠΑΝΑΓΙΟΣ ΤΑΦΟΣ

(Π. Ε. Α.)

Η ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

Πλειότερον παντὸς ἄλλου ἔθνους ἀποζῶμεν ἡμεῖς ἐκ Πατραγαδιῶν. Ἐφ' ὅσον μόνοι τίτλοι ἡμῶν εἰσιν αἱ ἀναμνήσεις τοῦ κλέους καὶ τῆς δόξης τῶν προγόνων, ἀδυνατοῦμεν νὰ φθάσωμεν τὴν περιωπὴν καὶ τὴν ἰσχὺν τῶν σήμερον διὰ τῆς βιομηχανικῆς ἐφαρμογῆς τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν προπορευομένων ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἰσχύος ἔθνων. Οἱ σόφρονες καὶ καλῶς ἀντιλαμβανόμενοι τῶν ὅρων τῆς ὑπάρξεως τῆς σημερινῆς ἐποχῆς Ἕλληνες, σεβόμενοι καὶ λατρεύοντες τὴν διαφυλάξασαν δι' αἰῶνων δουλείας καὶ ταπεινώσεως τὸ ἔθνος, τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν πατριωτισμὸν θείαν θρησκείαν αὐτῶν, ὡς προσφέρωσιν ἐράνους πρὸς διαφύλαξιν τοῦ Παναγίου Ταφου, μὲ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ἐνταφιάσωσιν ἐν αὐτῷ ἐπὶ τινὰς αἰῶνας ὡς ἐν ἀσφαλεῖ κειμηλιοθήκῃ τὸ πλατωνικὸν αἶσθημα τῆς ἐθνικῆς ματαιότητος, ἕως οὗ ἀνδρωθέντες, διὰ τῆς ἀτομικῆς καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐργασίας, ἐνισχυθῶσι καὶ γεννήσωσιν ἐξ ἰδίας πάλιν δυνάμειος νέαν ἐκδοσιν τοῦ πάλαι ποτὲ χρυσοῦ αἰῶνος τῆς ἐθνικῆς ἀκμῆς.

Τότε ὁ τάφος οὗτος θὰ ᾔηται αὐτὸ τοῦτο Ναὸς Ἀναστάσεως τοῦ ἔθνους πρὸς αἰωνίαν ζωὴν !

Α Κ. Χρηστομάνος

(Καθηγ. τῆς Χημείας καὶ Διευθυντῆς τοῦ Χημείου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ.)

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΜΑΡΔΑΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος τῆς ἐν τῷ Συλλόγῳ Παρασπῶ ἀγορεύσεως)

Ὡς πρὸς τὸν χρόνον δὲ καὶ τὸν τόπον τῶν παραστάσεων δέον αὐταὶ νὰ προσλάβωσι γενικώτατον ἐνδιαφέρον, καθιστάμεναι καθαρῶς μεγάλα μὲν κέντρα καλλιτεχνικῆς δράσεως ἐθνικαὶ δὲ ἑορταὶ καὶ πανηγύρεις.

Παραστάσεις διὰ τὸν λαὸν μὲ ἐλάχιστον τίμημα εἰσόδου, εἶναι μία τῶν μεγαλειτέρων ὠφελειῶν, καθαρῶς λαϊκὴ τροφή διδομένη κατὰ Κυριακὴν ὡς θρησκευτικὴ ἐνίσχυσις ἐκτὸς ὅμως τούτου τὸ θέατρον δύναται εὐχερέστατα νὰ καταστῇ πηγὴ καὶ ἐθνικοῦ πλούτου καὶ φήμης, διότι ὅταν ἀνὰ τετραετίαν μὲν κατὰ τὰς Ὀλυμπιάδας, ἐτησίως δὲ διὰ τῶν Πανελληνίων ἀγώνων ἐξασφαλισθῇ ἡ σύγχρονος διδασκαλία, ὡς ἐθνικὴ τελετὴ τῶν ἑλληνικῶν δραμάτων, τότε τοῦτο καταλλήλως διαφημιζόμενον καὶ ἀναγγελλόμενον εἰς τὰ τέσσαρα ἄκρα τοῦ ὀρίζοντος, θέλει προκαλέσει ἀθρόαν τὴν συρροὴν τῶν ξένων, οἵτινες πρὸς τῇ πεποιθήσει, ὅτι ἡ Πατρίς τοῦ Σοφοκλέους ἀπέκτησε τὸ ἀληθές καὶ πραγματικὸν θέατρον της, θέλουσι μετ' ἐνθουσιασμοῦ σπεύσειν εἰς τὴν παγκόσμιον καλλιτεχνικὴν πανήγυριν. Ἀρκεῖ ἡ κοινωνία, ὁ τύπος, ἡ πολιτεία νὰ ἐκμεταλλευθῶσι πρεπόντως τὴν μεγάλην ταύτην πηγὴν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου.

Ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ πλειστάκις προέβησαν εἰς διδασκαλίαν ἑλλην. δραμάτων ποῖα ὅμως ἡ εὐτυχὴς διαφορὰ νὰ παιχθῶσι ταῦτα ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ Ἑλλήνων ἀνεγνωρισμένων καλλιτεχνῶν ! Πρὸς τί τάχα ἡ μετατροπὴ τῆς σφενδόνης τοῦ θαυμασίου μας Σταδίου, εἰς θέατρον, τῇ προσθήκῃ φορητῆς σκηνῆς, θὰ ἐπιφέρῃ δυσχερείας καὶ διατί νὰ μὴν θεωρήσῃ τις τὴν ιδέαν ταύτην ὡς λίαν ἐπιτυχῆ, ἀφοῦ σὺν τῇ καλλιτεχνικῇ καὶ ἡθικῇ ἐπιτυχίᾳ θέλει ἐξασφαλισθῇ καὶ πρόσοδος σημαντικὴ διὰ τῶν θεατρικῶν παραστάσεων τούτων, αἵτινες πᾶσαι νὰ διατίθενται ὑπὲρ τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ Ὁρδείου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

Λαχεῖον συνεστήθη διὰ τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν καὶ τὸν στόλον τάχα θὰ ᾔητον ὑπερβολὴ ἡ ἀσεβὴς καινοτομία καὶ τι παραπλήσιον νὰ συντελεσθῇ καὶ διὰ τὸ θέατρον ;

Ἡ Γερμανία παρήγαγε καλλιτέχνας, ἡ Γαλλία καὶ Ἰταλία ἐπίσης, καὶ ὅμως διατί νὰ ἔχωσι τὸ καλλιτεχνικὸν μονοπώλιον αὐταὶ ;

Ἐγὼ ἔζησα ἐπὶ μακρὸν ἐκεῖ καὶ συνειργάσθην ἐπὶ πολὺ μετὰ πολλῶν, οὐδέποτε ὅμως ἐπέστην, ὅτι κέκτηται ὑπεροχὴν οἰανδήποτε ἡ καλλιτεχνικὴ ἐκεῖ δράσις ἐν ἀναλόγῳ μοίρᾳ μεθ' ἡμῶν.

Τὸ ἀρχαῖον θέατρον δὲν εἶναι ὄνειρον, κύριοι, εἶναι

ιδέα και ως τοιαύτη δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ.

Τελευταίως τὸν Ιούλιον ἐνθυμοῦμαι εἰς Παρισίους ἢ Ἑταιρεία τῆς Ἱστορίας τοῦ Θεάτρου ἐδίδεν ἐντὸς τοῦ Δάσους τῆς Βουλῶνης (Theatre de Verdure) τὸν «Οἰδίποδα τύραννον» μετὰ τὸν ἀθάνατον Mounet Sully καὶ Paul Mounet. Ἡ παράστασις ἤρχισεν εἰς τὰς 3 μ.μ. καὶ ἐπερατώθη μετὰ τὴν δύνειν τοῦ Φοίβου, ὅστις ἐξόχως τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦτο καυστικώτατος, τόση δὲ ἦτο ἡ ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος, ὥστε τὸ κοινὸν, ὅπερ ἀπετελεῖτο ὑπὸ τὴν ἐκλεκτοτέραν κοινωνίαν τῶν Παρισίων ἐνθουσιασθέν, ἐξηκολούθει παραμένον, καὶ ἐπανειλημμένως ἐζήτηε τοὺς ἡθοποιούς, διότι ἦτο ἡ μόνη φορὰ, καθ' ἣν ἐπλησίασαν καὶ ἦλθον εἰς συνάφειαν μετὰ τὸ θεῖον.

Πρὸς τούτοις, σκεφθῆτε, ὅτι τὸ θέατρον ἡμῶν εἶναι ἀπόλυτος κύριος τῆς Ἀνατολῆς ὁλοκλήρου, ἣν δύναται νὰ ἐπισκέπτηται ἐν θριάμβῳ, διότι πρωτίστως ἔχομεν τὸν ἑλληνισμόν ἐκεῖ ὡς ἀπρσμάχτητον προστάτην καὶ τὴν γλῶσσαν ὡς πανίσχυρον ὑποστηρικτήν.

Κατόπιν τῶν γενικωτάτων τούτων γραμμῶν, δι' ὧν ὡς ἐν προγράμματι εἰλικρινεὺς ἐργασίας ἀνεκοίνωσα τὰς σκέψεις μου, δὲν ἀποκρύπτω τὴν συγκίνησιν, ἥτις με κατέχει, ἀνακοινῶν πρὸς ἡμῶν ὡς Ἀθηναίων τὸν σκοπὸν μου ὑπὲρ οὗ ἀφιέρωσα τὴν ζωὴν μου ὁλόκληρον.

Ὁνειρον γλυκὺ με ἐνίσχυε πάντοτε, ἰδανικὸν φωτεινὸν μ' ἐνέπνεε, καὶ εἰς πανάγιος πόθος με ἐνεθάρρυνεν.

Ἡρνήθην τὰ πάντα, ἐθυσίασα τὰ πάντα, ἔλησμόνησα τοὺς πάντας καὶ ἐρρίφθην εἰς τὸ πέλαγος τοῦ μεγάλου κόσμου, ἵνα ἀγωνισθῶ καὶ παλαίσω μετὰ τὰ κύματα τῆς δυνάμεώς του. Μακρόθεν ἔβλεπον τὸν ἱερὸν φάρον τῆς Ἀκροπόλεως, εἰς ὃν διηυθυνόμην, καὶ ἰδοὺ ἤδη πρὸ ταύτης ἀγωνιστῆς μὴ ἀπωλεσθεῖς, ἀλλὰ δεκπεραιωθεῖς σῶος, ἵνα ζήσω μετ' ὑμῶν.

Ἐν Ἑσπερίᾳ, οὐδέποτε ἐνεθουσιάσθην διὰ νὰ προσκυνήσω τὸν Φοῖβον. Μοὶ ἐφαίνετο οὗτος ξένος καὶ ἄχαρις, ἄνευ δόξης καὶ πλουσίου φωτός. Ὁ ὀρίζων πλήρης πένθους, καὶ ἡ σελήνη ὡς νόθον κατασκευάσμα οὐρανοῦ τεθλιμμένου.

Ὅχι, δὲν με συνεκράτει ὁ κόσμος ἐκεῖνος, διότι ἐντὸς μου συνησθαιόμην τὸ πῦρ τῆς πατρώας θυμέλης νὰ με φλογίζῃ.

Ὅποτεν δὲ τελευταίως ἀπεχωρέτων τοὺς Παρισίους, οἵτινες με προσεκάλεσαν διὰ γενναίων παροχῶν νὰ ζήσω μετὰ τὸ μεγαλεῖόν των, ὁμολογῶ, ὅτι δὲν συνεκινήθην, δὲν ἐκλαυσα, δὲν ἐπόνεσα, διότι διεφύλαττον ὅλους τοὺς παλμούς, ὅλας τὰς συγκινήσεις, ὅλα τὰ δάκρυα, ἵνα δι' αὐτῶν χαίρῃ τὸν Παρθενῶνά μου, καὶ τὸ Θέατρον, ὅπερ προστατεύει ἡ σκιά του.

Ὅταν ἀντίκρυσαι τὴν Ἀκρόπολιν, ἐνόμισα ὅτι ἀνηρχόμην ἐκ τῶν ἐσπερινῶν κευθμώνων πρὸς τὴν κορυφὴν τῆς ἐπαγγελίας, καὶ ὅταν ἠτένισα τὴν Ἠλλάδα τῶν ὁνείρων μου, Ἑλλάδα, ἥς ἐλάτρευον τὰ ἐρείπια, καὶ εἰς τὸ μέλλον τῆς ὁποίας ἀφιέρωσα τὴν ζωὴν μου, δὲν ἤμην θνητός, ἤμην ἀθάνατος, ἀπαρνούμενος τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ παρόντος, ἵνα ζήσω μετὰ τὰ λείψανα, ἔνθα τὸ ἑλλην. θέατρον, ἡ παγκόσμιος αὕτη Ἀκαδημία, συγκρατεῖ τὸ κλέος τὸ ἀμάραντον.

Δὲν ζητῶ ἐνισχύσεις, πλούτη, τιμὰς καὶ ὑλικὰς παροχὰς· οὔτε τὸ βαλάντιόν σας θὰ ἐνοχλήσω, οὔτε τὴν

καλωσύνην σας θὰ καταχρασθῶ. Ἡ ζωὴ μου ἀνήκει εἰς τὸ θέατρον, ἐφ' ὅσον δὲ αὕτη ὑπάρχει· θὰ ἀγωνίζωμαι ὑπὲρ αὐτοῦ.

Προτιμῶ δὲ νὰ ἀποθάνω πένης ἐπὶ τῆς σκηνῆς του, μετὰ τὴν ὥραίαν γαλήνην, ὅτι θάπτομαι εἰς τὸ Μαιυσωλεῖον τοῦτο τῶν ὁνείρων μου, ἢ πλούσιος μακρὰν αὐτοῦ.

Ἐν μόνον ζητῶ: νὰ με ἀναγνωρίσητε ὡς θεράποντα τῆς θυμέλης, νὰ θεωρήσητε τὸν λιβανωτὸν, ὃν ἐπ' αὐτῆς καταθέτω ὡς ἱερὸν καὶ γνήσιον, νὰ μοὶ χορηγήσητε, ὅτι ἐξηγόρασκα διὰ τῶν θυσιῶν μου καὶ οὐδὲν νὰ μοὶ ἀποδώσητε ἐξ ὧν κατέθεσα ὡς ἐγγύησιν τῆς μέχρι τοῦδε ἐργασίας μου.

Διότι ἄλλως καλλιτεχνικῶς ἐκπατριζόμενος, θ' ἀναγκασθῶ ἐν σπαρακτικῇ ἠθικῇ πιέσει νὰ ἐγκαταλείψω τὴν προσφιλῆ πατρίδα μου, καὶ νὰ ἐπιστρέψω ἐκεῖ, ὁπόθεν κατῆλθον ἐνταῦθα, καὶ οὕτω δεσμευόμενος πλέον ὑπὸ ἄλλον οὐρανὸν θὰ ἐργάζωμαι μετὰ τὰς ἑλληνικὰς μὲν ἐμπνεύσεις, ἀλλὰ μετὰ ξένων καὶ διὰ ξένους.

Πλὴν, κρατήσατε διὰ τοὺς μέλλοντας καλλιτέχνας τὰ ἀριστεῖα καὶ τὰ βραβεῖα. Ἐγὼ θὰ ποτιζῶ μόνον τὴν δάφνην, ἥς τὰ φύλλα θὰ κοσμήσωσι τῶν τέκνων μας τὰ ὑπερήφανα καὶ καλλιτεχνικὰ μέτωπα· ἐγὼ θὰ προετοιμάσω τοὺς στεφάνους, οἵτινες θὰ στέψωσι τοὺς μύστας τοῦ μέλλοντος· εἰμαι ἤδη ἑτοιμος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπὲρ τῶν βωμῶν σας· ἀναθέσκατέ μοι τὴν ὑπηρεσίαν των καὶ πεισθῆτε, ὅτι, ἐὰν πρόκειται νὰ ἐπισύρω ποτε τὴν κατάραν σας, θὰ προτιμῇσω αὐτὴν ταύτην τὴν στιγμὴν ν' ἀποθάνω ἐνώπιόν σας, πρὶν τελειώσω τὸν χειρῆτισμόν τῆς ψυχῆς μου πρὸς τὰ εἰδωλά σας, πρὶν περατώσω τὴν ἐπωδὸν μου, τὴν εὐχὴν, τὸ κύκνειόν μου ἄσμα, πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ὅτι τὸ θέατρον τοῦ μέλλοντος ἔσται καὶ πάλιν τὸ Θέατρον τὸ Ἑλληνικόν.

Σ Σ. Α. Ι. Μεθ' ὅλην τὴν ἐξαιρετικὴν δύναμιν, ἣτις διέκρινε τὸν προσφιλῆ καλλιτέχνην, δυστυχῶς αἱ περιστάσεις δὲν προεπεσκεύασαν δεόντως τὸ στάδιον τῆς θεατρικῆς ἀναγεννήσεως, δι' ἣν οὗτος προωρίσθη καὶ διὰ τοῦτο ὁ συμπληρὴς δραματικὸς ἐπέστρεψεν εἰς Παρισίους, ὁπόθεν ὑπὸ αἰσιωτέρου; οἰωνοῦς εὐχόμεθα, προσκαλούμενος πλέον, νὰ κατέλθῃ ἵνα ἐργασθῇ συμφώνως πρὸς τὸν προορισμόν του.

Ἀξιοὶ δὲ συγχαρητηρίων εἰσὶ καὶ πάντες ὅσοι ἐνίσχυσαν τὸν κ. Μάρδαν καὶ ἰδίως ὁ κ. Ἡλιόπουλος, εἰς τὰς πολλαπλὰς τοῦ ὁποίου προστατευτικὰς ἐνεργείας ὀφείλεται ἡ ἐμφάνισις τῆς καλλιτεχνικῆς ταύτης προσωπικότητος.

Ο ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΖΩΟΙΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἐξ ὧν ἐφθην ἀναγράφας πασιφανῶς καταδείκνυνται οἱ ἀλέθρια ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς παχύνσεως καὶ διαιωνίσεως τοῦ ἐκυτῶν εἶδους δύναται ὁ ἀλκοολισμὸς ἐπὶ τῶν ὀρνίθων καὶ νησῶν νὰ ἐπιφέρῃ. Καὶ αἱ περιστρεφαί, περὶ ὧν τὸ εὐαγγέλιον τοσαύτην ἀκεραιότητα καταμαρτυρεῖ ὡς καὶ ὁ προπάτωρ ἡμῶν, ὁ σώσας τὸ ἀνθρώπινον γένος, εἰς τὸν πειρασμόν τοῦτον δὲν δείκνυνται ἀσκανδάλιστοι. Πλεῖστοι περιστερόφιλοι χρῶνται τῇ ἐξῆς μεθόδῳ πρὸς σύλληψιν ξένων περιστερῶν, σπανίου ἔσθ' ὅτε εἶδους: διαποτίζουσιν ὄροβον διὰ ῥαρκῆς μαστίχης πρὸς ὃν ἀσμέ-

νως αὗται προσέρχονται, καθ' ὑπερβολὴν δὲ τρώγουσαι ἀδυνατοῦσι ν' ἀποπτῶσιν, ἀρνούμενων τῶν πτερύγων αὐτῶν νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὰς ἀπεγνωσμένας ἀποπτήσεως ἀποπειράς. Οἱ στρουθοί, κατὰ τὸν χειμῶνα παρ' ἡμῖν, διὰ τῆς αὐτῆς ταύτης μεθόδου συλλαμβάνονται, τότε μόνον, καθ' ὅσον ἀλλαχοῦ μὴ δυνάμενοι νὰ εὕρωσι τροφήν, ἀθρόοι προσέρχονται. Οὐδ' αὐτὸς ὁ ὑπερόπτης ἀλέκτωρ, ὁ ὑπερηφάνως κυριαρχῶν τοῦ ὀρνιθοῦντος του, δὲν ἀνθίσταται εἰς τὴν τοῦ οἰνοπνεύματος ἡδονήν. Εἰδὼν ποτε ἀλέκτορα μεθυσθέντα ἐκ κριθῆς διὰ πόματος οἰνοπνευματώδους ἐμβεβρεγμένης, ὃν συνελάβομεν καὶ ἐθέσαμεν τὸ ράμφος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ δαπέδου ἐφ' οὗ λευκὴν διὰ κρητίδος ἐχαράξαμεν γραμμὴν· οὐδ' ἐδοκίμασε νὰ ἀπέλθῃ ἐκεῖθεν λογίζων ἑαυτὸν δεδεμένον ἐν τῇ βαρεῖᾳ του μέθῃ, ὁλόκληρον δ' ὥραν αὐτοῦ ἐμεινεν ἀκλόνητος.

Ἀφιέντες κατὰ μέρος νῦν τὰ τετράποδα καὶ τ' ἄλλα πτέρωτά, μεταπηδήσωμεν εἰς τὴν τῶν ἐντόμων τάξιν, ἥτις καὶ αὕτη ὅλος ἀσκανδάλιστος τῶν τῶ Βάκχῳ θυσιῶν δὲν ἐναπομένει· καὶ τὰ νοημονέστερα ἐν τούτοις παγιδεύονται εἰς τὴν τοῦ οἰνοπνεύματος ἀπόλαυσιν. Αἱ μέλισσαι, αἱ σφήκες, οἱ κύνθαραι, οἱ μύρμηκες, πάντα ταῦτα ὑπὸ ἀλκοολισμοῦ καταλαμβάνονται. Ὁ Paul Albaran ἀναφέρει ὅτι μέλισσαι νεμόμεναι ἐν δάσει φιλυρῶν καὶ ἐκμυζῶσαι ἐκεῖθεν χυμὸν ζυμώσιμον περιήρχοντο εἰς ἐλαφρὰν μέθην· κατ' ἀρχὰς ἐπλανῶντο ἀσκόπως τῇδε κάκεισε, ἐλαυνόμεναι κατόπιν ἐκ τῆς ἀπολαύσεως τοῦ νέκταρος καὶ ἀπομυζῶσαι ἐκεῖθεν γενναίαν δόσιν, εἰς τοιαύτην περιέπιπτον μέθην ὥστε καταπίπτουσαι κατέκειντο μέση ὁδῷ καὶ τῇ παροδίᾳ χλόῃ, μὴ φεύγουσαι ἐπὶ τῇ προσεγγίσει διαβητῶν ἢ ἀμαξῶν ὅφ' ὧν συνετρίβοντο. Ἐπὶ ἐβδομάδος, λέγει, ἡ ὁδὸς κατέστρωτο ἐκ μελισσῶν διατελουσῶν εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς ἐκβακχεύσεως, ὀλιγορουσῶν τῆς ἐκτῶν ζωῆς καὶ κατὰ μυριάδας γιγνομένων θυμάτων τῆς μέθης τῶν· αἱ ἐπὶ τῆς χλόης πίπτουσαι μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐπανέκτων τὰς ἑαυτῶν αἰσθήσεις ἵνα μετὰ μείζονος ζέσεως καὶ ὀρμῆς ἐπαναλάβωσι τὰ ὄργια τῆς πνευματοποσίας.

Ραδίως δύναται τις νὰ πειραματισθῇ ἐπὶ οἰουδήποτε ἐντόμου, λαμβάνον τριβλίον ἐνέχον οἰνόπνευμα ἢ κάλλιον ἡδύποτον, καὶ τιθεὶς τοῦτο ὑπὸ κώδωνα διαφανῆ, ἐντὸς δὲ τούτου μέλισσαν ἢ οἰονδήποτε ἐντομον. Ὁ Paul Albaran, πειραματισθεὶς ἐπὶ κανθάρου, ἀναφέρει τὰ ἐπόμενα: Ἐπὶ τινὰ χρόνον ἔρριζεν ἐντὸς τοῦ κώδωνος οἶονε διαμαρτυρούμενος διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ δεικνύς τάσεις μὴ τιθασιεύσεως, ψαύων καὶ κρούων τὰ τοιχώματα· ἀπελπισθεὶς περὶ τῆς ἀποδράσεως, ἔστη ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ κύλικος διερωτώμενος ἐὰν ὤφειλε νὰ κατέλθῃ, ὅποτε ἐνέπεσεν ἐντὸς καὶ φιλοσοφικῶς πως ἐντὸς τοῦ ἀβαθοῦς ὑγροῦ τοὺς πόδας περιέφερε· κατόπιν ἔκυψε καὶ οὐχ ἄπαξ διὰ τῆς προβοσκίδος ἐκ τοῦ ὑγροῦ ἀπεμύζησε καταδεικνύς ὅτι ἡ τοῦ οἰνοπνεύματος γεῦσις οὐδόλως τούτῳ ἀπήρρεσεν. Ἡ ληφθεῖσα δόσις ἐπήρκεσεν ὥστε μετὰ παρέλευσιν χρονικοῦ διαστήματος μικροτέρου τῶν δέκα λεπτῶν νὰ δεῖξῃ σημεῖα μέθης, μετ' οὐ πολὺ δὲ τοιαύτης μέθης, ὥστε τρίωρον ἐπακολουθήσαν διάστημα δὲν ἐπήρκεσε νὰ διασκεδάσῃ τοὺς ἀτμοὺς τοῦ οἰνοπνεύματος. Ἴνα βραίνει ἀσφαλέστερον, ἀπεμάκρυνε τοῦτον ἀπὸ ἀπὸ τοῦ κώδωνος ἵνα μὴ οἱ ἐκεῖ ἐσκεδάσμε-

νοι ἀτμοὶ ἐπιφέρωσι πλάνην τινά. Παρέστη τότε, διηγείται, μάρτυς κωμικῆς σκηνῆς ἥτις τῆς μέθης ἐπηκολούθησε. Ματαίως ἐπὶ μικρὸν ἀπεπειράθη ν' ἀποπτῇ πτερυγίζων δι' ἀσυναρτήτων κινήσεων, προέδιδον ὅμως τοῦτον αἱ δυνάμεις, εἰς ἐκάστην δ' ἀπεγνωσμένην ἀπόπειραν βαρὺς κατέπιπτε καὶ ἐσύρετο κλονιζόμενος ἐπὶ τῶν λεπτῶν τοῦ ποδῶν, ἡ γαίρετο ἐπὶ τῶν ὀπισθίων σκελῶν πλήττων τὸν ἀέρα διὰ τῶν προσθίων ὥσει μαχόμενος πρὸς φανταστικὸν ἐχθρόν· συνεπεία τῆς ὀρθοβάμωνος ταύτης θέσεως κατέπεσεν ὕπτιος καὶ διὰ τῶν ποδῶν τοῦ ἐπληττε τὸν ἀέρα ἀποπειρώμενος εἰς τὴν κατὰ φύσιν θέσιν νὰ ἐπανεέλθῃ, μετὰ μακρὸν δὲ ἀγῶνα ἐπανελθὼν, ὑπέστη σπασμικὸν κλονισμόν ὥσει μέλλων νὰ ἐμέσῃ· ἐκ νέου ἐκυλίσθη καὶ συλλαβὼν τὴν κεφαλὴν του μεταξὺ τῶν προσθίων του σκελῶν, ἐτρίβε ταύτην, ροίζων, ὥσει κατεχόμενος ὑπὸ κεφαλαλγίας, οἰκτείρων, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἑαυτοῦ ἀσχημοσύνην. Διήρχετο τότε ἕτερος κύνθαρος, πρὸς ὃν ἀπεπειράθη νὰ περιέλθῃ εἰς ἔριδα· ὅτε ὅμως ὁ ἐχθρὸς ἀπεμακρύνθη ἤρξατο ἐκ νέου τῶν γυμναστικῶν του ἀσκήσεων, ἡγέρθη ἐπὶ τῶν ὀπισθίων καὶ ἐβάδισεν ἐπὶ τι εὐκίως ἀνθρώπῳ παραπαίοντι ἐν κραιπάλῃ, ἐν θέσει ἀκριβῶς χαρακτηριστικῇ τῆς γελοίας σοβαρότητος οἰνόφλυγος· ἐκ νέου ἡ τριχαλγία κατέλαβε τοῦτον καὶ ἐκυλίσθη κατὰ κεφαλῆς. Τρεῖς ὥρας διήρκεσε τὸ στάδιον τῆς ἐξεγέρσεως, μετ' ὃ περιέπεσεν εἰς λήθαργον· ἐκοιμήθη ὕπνον διακοπτόμενον ὑπὸ σπασμωδικῶν κλονισμῶν, πολὺ δὲ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ὕπνου ἔγερσιν ἀνένηψεν ὀλοτελῶς ἐκ τῆς μέθης. Ἡ μέλισσα, τὸ πρότυπον τοῦτο τῆς ἐργασίας καὶ τῆς τάξεως, ἐπιλανθανομένη τῶν ἑαυτῆς ἀρετῶν ἅς τινὰς καὶ ἐκάστην ἀξιόμιμητα προτίθει παραδειγματα, τὰς αὐτὰς τοῦ κανθάρου διαθέσεις καὶ τὴν αὐτὴν πρὸς τὸ οἰνόπνευμα ἀκόρεστον δίψαν ἔδειξε. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον διψαλέα ἔρρόφησεν ἐκ τοῦ κυπέλλου τὸ νέκταρ, παρῆλθον στιγμαί τινες, καὶ οὐδόλως τάσεις νευρικῆς ἐξεγέρσεως ἔδειξεν· καὶ ὅτε ἄρρην μετ' ἄκρως ἐρωτικῶν προθέσεων ἐπὶ τῶν νώτων αὐτῆς ἐπεκάθησεν, ἀπαθῆς καὶ ἀκίνητος εἰς τὰς τρυφεράς του ἐκδηλώσεις ἐναπέμεινεν. Ἐπὶ τῆς μελίσεως παρετηρήθη ὅτι τὸ οἰνόπνευμα ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτως ἐπενήργησεν ἢ ὡς πρὸς τὸν κύνθαρον, πραϋντικῶς καὶ ναρκωτικῶς, ἐνῶ ἐπ' ἐκείνου ἐξεγέρσιν ἐπέφερεν. Οὐδὲ κὰν ἐτόλμησε πτήσιν ν' ἀποπειραθῇ· θεωροῦσα ἴσως τοῦτο ὑπέρτερον ἢ κατὰ δύναμιν, ἐβάδιζε συρομένη δι' ἀσυναρτήτων καὶ ἀμφιβόλων κινήσεων ἔνθεν κάκειθεν, κατέπιπτεν, ἀνεστρέφετο, ἐπληττε διὰ τῶν ἄκρων τὸν ἀέρα, κατὰ κεφαλῆς ἐκυλίστο, ἀπειράκις δὲ προσέτρίβε τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ὑποκειμένου της καταδεικνύουσα οἶον δεινὸν ἄλγος κατὰ τὴν χώραν ταύτην ἐπασχεν. Ἐν γένει ἄπασαι αἱ κινήσεις αὐτῆς καταδείκνυν ὅτι κατεῖχετο ὑπὸ διανοητικοῦ ἐπισκοτισμοῦ καὶ φρενικῆς συγχύσεως. Αἱ μέλισσαι ταχέως περιέπιπτον εἰς τὸ στάδιον τῆς τελείας ναρκώσεως καὶ σχετικῶς ὁ ὕπνος αὐτῶν ἦτο ἡρεμώτερός πως τῶν ἄλλων ἐντόμων. Ἐν γένει τὰ ἔντομα, ἐφ' ὧν ὁ Albaran ἐπειραματίσθη, πάντα εὐαρέστως τὸ οἰνόπνευμα ἔπινον καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον τὰ αὐτὰ συμπτώματα τῆς τοῦ οἰνοπνεύματος ἐπιδράσεως ἐδείκνυν, δύο δὲ ἦσαν τὰ καταφανέστερα στάδια τῆς ἑαυτῶν μέθης, τὸ τῆς ἐξεγέρσεως καὶ καταπτώσεως, διεκρίνετο δὲ καὶ τρίτον στάδιον, τὸ μετὰ τὴν κατὰπτωσιν καθ' ἣν

ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΗ

Ἔργον τοῦ ἐν Καίρῳ ὁμογενοῦς καλλιτέχρου Π. Τσιριγώτου.

νωρότητα καὶ νωχέλειαν περὶ τὰς ἐκυτῶν κινήσεις καὶ τὸν παράδοξον τρόπον τοῦ ἵπτασθαι ἐδείκνυν.

Ἐξ ὧν τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων, εἴτε ἐκ πειραματισμοῦ εἴτε μὴ ληφθέντων, περιτράνωσ καταδείκνυται ὅτι οὐ μόνον ὁ ἄνθρωπος, οὕτινος τὸ λογικὸν τὰς ἐκάστοτε πράξεις διέπει καὶ ὅς τὸ ἀρεστὸν ἀπὸ τοῦ μὴ τοιοῦτου ραδίως νὰ διδῇ δύναται, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἄλογα ζῶα κυριεύονται ὑπὸ τῆς πρὸς τὸ οἰνόπνευμα ἀκρατήτου ἀγάπης. δοῦλα καὶ ὑποζύγια καὶ ταῦτα τῆς ἐπαράτου ταύτης νόσου, ἥτις ὡς πληγὴ δεινὴ μαστίζει τὴν ἀνθρωπότητα σήμερον καθιστάμενα.

Ἀθήνησι, τῇ 12 Δεκεμβρίου 1904

B. I. B.

Ἐκεῖ, ποῦ θησαυρίζεται καὶ κωδωνίζῃ ἡ λύρα, δὲν ἀντηχεῖ, ἀλλοίμονον, τοῦ ποιητοῦ ἡ λύρα· εἶναι ἡ Μοῦσα ἥλιος, κ' εἶναι χιὼν ὁ πλοῦτος, ὅπου ἐκεῖνη πυρπολεῖ δὲν συνυπάρχει οὗτος.

Φ. Πανᾶς.

*
* *

Συνήθως ὁ πλοῦτος εἶναι ἡ πενία τοῦ πνεύματος, καὶ ἀκόμη συνηθέστερον, ἡ πενία εἶναι ὁ πλοῦτος τῆς ἀρετῆς.

K. Λοῦς.

*
* *

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΕΡΒΩΝ

(Συνέχεια)

XIV

Ὁ Ζερβογυιός.

(Πολεμικὸν Σερβικὸν ἔσμα).

Γυιὸς Σέρβου εἶμαι· Ραδίβοιτς κράζομαι
«Μὲ Σέρβο στέκε, πέφτε μαζί»
Αὐτὴ ἴναι ἡ εὐχή μου, πρώτη κι' ὁλόθερμη,
Ποῦ ἔς τὴν καρδιά μου πάντα θὰ ζῇ,
Ἔως ποῦ ἕνας κτύπος ζωῆς θὰ σώζεται
Ἐμέ, ὑπερήφανο Σέρβου βλαστάρι,
Ἐμὲ σερβόπαιδο καὶ παλληκάρι!
Τρία δῶρα μ' ἄφησαν λαμπρὰ οἱ πατέρες μου,
Ἐμέ, τῆς Σέρβας μάνας τὸ θρέμμα·
Τοῦ σλαύου τ' ὄνομα, τὸ ξίφος, τὸ αἶμα
Τὸ δῶρο ἐκεῖνο, ποῦ ἡ μάνα δίνει,
Ποῦ δὲν ξεπέφτει, ποτὲ δὲν φθίνει!
Τῇ σλαῦα γλῶσσα, τὸ πάτριον τέμενος
Λατρεῦει ὁ Σέρβος καὶ προσκυνεῖ,
Καὶ κάθε γνήσιο σλαῦου παιδί!
Γάλλος—Παρίσια, Τοῦρκος—Βυζάντιον
ἔχουν, κι' ὁ Σέρβος, ἐγώ, τὴ γλῶσσα
ἔχω ἀκριβή μου, τοῦ Σέρβου τ' ὄνομα·
Ἄλλοιὰ ἔς ἐκεῖνον, π' ὄνομα, γλῶσσα
Νὰ ταπεινώσῃ τολμᾷ ὁ σκληρόκαρδος
Τοῦ γυιοῦ τοῦ Σέρβου τ' ἀνδρειωμένον,
Καὶ τῆς Σερβίας γυιοῦ τιμημένον!
Ἄς ἦνε δόξα ἔς τὸν γερμανόπαιδα
Ἡ ξανθοκόρη τῆς Γερμανίας·
Ἄς ἦνε δόξα εἰς τὸν Ἀγγλόπαιδα
Ἡ ἀκατάδεκτη νῆα τῆς Ἀγγλίας·
Ἐμέ, ἡ Σερβία μου· γι' αὐτὴν ἐργάζεται,
Θεοῖζει ὁ Σλαῦος ὁ ἀνδρειωμένος,
Κι' ὁ γυιὸς ὁ Σέρβος ὁ τιμημένος!

(Ἐκ τῶν δημοτικῶν ᾠσμάτων τῶν Μεσημβρινῶν Σλαύων).

Ἄνδρ. Μαρτζώκης

ΠΕΡΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ

ΥΠΟ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ν. ΦΛΟΓΑΪΤΟΥ

(Συνέχεια)

Παρεπόμενον τούτου ἦν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐκεῖνοι ποιηταὶ
πολλάκις ἐν τῷ αὐτῷ πράγματι ἐπανελάμβανον τὰς αὐτὰς
λέξεις καὶ τοὺς αὐτοὺς στίχους, ὅπερ ἀπέφευγον οἱ γραφεῖς

τὰ ἔπη αὐτῶν παραδόντες. Ἄλλ' αἱ παρ' Ὀμήρῳ ἐπαναλήψεις εἰσι τοσαῦται κατὰ τὸ πλῆθος καὶ τοσοῦτον ποικίλαι, ὥστε δὲν φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ ὀρίσθῃ περὶ πασῶν τὸ αὐτό. Φύσει γὰρ διαφέρουσαι ἀλλήλων, οὐδὲ αἰτίας ἔχουσαι τὰς αὐτάς, ἀλλὰ μὲν εἰσιν ὄντως ἀναγκαῖαι, ἀλλὰ περιτταί, ἀλλὰ βέβαιαι, ἀλλὰ ἀβεβαίαι· ἀλλὰ ἀρέσκουσιν, ἀλλὰ δυσαρεστοῦσιν, ἀλλὰ οὐδαμῶς εἶναι προσβλητικά, ἀλλὰ δ' οὐδ' ἀνεκταί φαίνονται. Πολλάκις ἡ ποικιλία ἤθελεν εἶναι ὀχληρὰ καὶ μᾶλλον ἤθελε δείξει μικρολόγον ἐπιμέλειαν τοῦ ποιητοῦ ἢ ψυχὴν περὶ σπουδαιότερα ἀσχολουμένην. Οὐδεὶς λοιπὸν ἀποδοκιμάσει τοιαύτας ἐπαναλήψεις, οἷα ἐν τοῖς ἐξῆς. «δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τύχη ἐπ' αὐτῇ». Εἰς τοῦτο τὸ γένος ἀνήκουσιν αἱ τοιαῦται παραβολαί, αἵτινες, ἐπειδὴ εὐκόλως ἔρχονται εἰς τὸν νοῦν ἐκάστου, νομίζονται ὡς τύποι συνήθεις, οἷον τὸ ὥστε νόημα περὶ ταχύτητος λεγόμενον ἢ περὶ τοῦ κατακρημνιζομένου τὸ ἀρνευτήρι εἰκῶς. Διάφορον τούτων γένος ἐστὶν ἐκεῖνο, ἐν ᾧ τὰ παραγγελλόμενα ταῖς αὐταῖς ἐκφέρονται λέξεσιν, αἷς ἐλήφθησαν. Τοῦτο δέ, ὡς εἶναι τῆς ἀρχαίας ἀπλότητος, καὶ διὰ τούτου προσέτι συνίσταται ὅτι ἄλλως ἤθελε φανῇ ὀλίγον πιστὸς ἄγγελος. Οὕτω π. χ. ἐν Ὀδυσσεΐας Α' σ. 281 ἡ Ἀθηναία λέγει εἰς τὸν Τηλέμαχον :

Ἐρχεο πευσόμενος πατὴρ δὴν οἰχομένοιο

καὶ ἐν Ὀδυσσεΐας Β' σ. 215 διὰ τῶν αὐτῶν λέξεων εἰς τοὺς μνηστῆρας τί μέλλει ποιῆσαι :

Εἴμι γὰρ εἰς Σπάρτην τε καὶ εἰς Πύλον ἡμαθῶντα νόστον πεσοῦμενος πατὴρ δὲν οἰχομένοιο.

Τοὺς αὐτοὺς λόγους, οὓς εἶπεν εἰς τὸν Νέστορα ὁ αὐτὸς Τηλέμαχος (Ὀδυσσεΐας Γ' σ. 92). «Τοῦνεκα νῦν τὰ σά γούναθ' ἰκάνομαι, εἰ κ' ἐθέλῃς», ἐπαναλαμβάνει καὶ πρὸς τὸν Μενέλαον (Ὀδυσσεΐας Δ' σ. 322). Τοὺς αὐτοὺς ἐπαναλαμβάνει ὅταν λέγῃ ὅτι μόνος ὁ Ἀλκίνοος ἐνόησε τὸν Ὀδυσσεῖα δακρύοντα (Ὀδυσσεΐας Θ' σ. 532) οὓς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐας ζ' 93 : «Ἐνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε, δάκρυα λείβων». Ὡσαύτως ἐν Ὀδυσ. Ξ' σ. 301 καὶ ἐν Ὀδυσ. Μ' σ. 403 «Ἄλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν» «Ἄλλ' ὅτε δὴ τὴν Κρήτην μὲν ἐλείπομεν». Σημειωτέον ὅτι καὶ ἀλλὰ πολλαὶ ἐπαναλήψεις. Ἐξ οὗ τὸ ὑπὸ τῶν ἐρμηνευτῶν λεγόμενον ὅτι ἐν πολλοῖς χωρίοις στίχοι μετηνέχθησαν ἀλλαχόθεν ἔχει εὐρυτέραν ἔννοιαν, διότι μόνις δυνατόν ἀμφιβάλλειν ὅτι τινὰ τῶν παραδειγμάτων τούτων προῆλθον ἐξ ἐκείνων, οἵτινες συνεισφέροντες εἰς τὸ αὐτὸ διάφορα ποιήματα ἐδημιούργησαν ἃ νῦν ἔχομεν δύο μεγάλα ποιήματα. Οὕτω φέρ' εἰπεῖν ἐν Ἰλιάδῳ Α' σ. 658 ἔχει ὡς ἐξῆς : «οἱ γὰρ ἄριστοι ἐν ναυσὶν κέεται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε», ὁ δὲ ἐν Ἰλιάδῳ

Π' σ. 23 ἔχει «οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι, ἐν ναυσὶν κέεται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε» καὶ ὁ ἐν Ἰλιάδῳ Λ' σ. 794, ἔχων αἰεὶ δὲ τινὰ φρεσὶν ἦσαν θεοπροπέην ἀλεείνει», ἀποτελεῖ ἀπαρallάκτως τὸν ἐν Ἰλιάδῳ Π' στίχον 36.

Καθ' ὃν τρόπον, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ἐν τοῖς κοινοῖς πράγμασιν, ὧν ἡ μνεία πολλάκις ἐπανέρχεται, ἀρμόζει τῶν αὐτῶν λέξεων ἡ χρῆσις, οὕτω συμβαίνει καὶ τοῖς μεγάλῃν τινὰ σπουδαιότητα καὶ ἰδιαιτέραν βαρύτητα ἔχουσιν. Ἀλλὰ τοῦτο τοιοῦτόν ἐστιν ὥστε ἐν τῷ ἐπικῷ ποιήματι μόνις ἀλλαχού ἀρμόζει ἢ ἐνθα μεῖζόν τι τοῦ συνήθους ῥητέον ἐστίν, ὡς ὅταν ὁ Ὅμηρος Ἰλιάδῳ Β' σ. 484, Α' σ. 218, Ξ' σ. 508, Π' σ. 112, εἶπεν :

Ἐσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι

Ἄλλο γένος ἐστὶν ἐκείνων τὰ ἐν τοῖς Ὀμηρικοῖς ποιήμασι κατὰ μίμησιν ἐπαναλαμβανόμενα τοιαῦτά τινα ὄντα, ὥστε, εἰ μὴ διαφοροὺς ποιητάς, βεβαίως ὁμῶς μαρτυροῦσι ποιήματα, χωριστὰ πεποιημένα, διότι οὐδὲν κωλύει πιστεῦσαι ὅτι ποιητὴς τις οὓς στίχους ἔδωκεν ἐν ἐνὶ ποιήματι τοὺς αὐτοὺς μετεχειρίσθη καὶ ἐν ἄλλῳ.

Τοιαῦτά εἰσι τὰ ἐν Ὀδυσσεΐας Λ' σ. 416 κτλ. Ἡδὴ μὲν πολέων φόνον ἀνδρῶν ἀντεβόλησας κτλ. καὶ Ἰλιάδῳ Ω' σ. 87 Ἡδὴ μὲν μὲν πολέων τάφον ἀνδρῶν ἀντεβόλησας.

Τί δὲ ῥητέον περὶ τῶν ἐξ στίχων, οἷς (Ἰλιάδῳ Ζ' 506, Ο' 263) περιγράφεται ἵππος «ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος ἀποστήσας ἐπὶ φάτνῃ, δεσμὸν ἀπορρήξας θείῃ πεδίῳ κροαίνων κτλ., ἢ περὶ τῶν πέντε ἐκείνων στίχων οἷς (Ἰλιάδῳ Ν' 389, Π' 482) παραβάλλεται πρὸς δρῦν ἀνὴρ ἐν τῇ μάχῃ πίπτων ;

Ἦριπε δ' ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν ἢ ἀχερωῖς.

Ἀποπώτατον δὲ τὰ μάλιστα ὅτι αὐτὰ τὰ ἐν Ἰλιάδῳ Ν' (σ. 23 καὶ ἐπ.) περὶ Ποσειδῶνος ῥηθέντα

Ἐνθ' ἐλθὼν ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο Χαλκόποδ' ἵππον

μεταβληθέντων τῶν ἀναγκαίως μεταβλητέων, Ἰλιάδῳ Θ' 41—50, μεταφέρονται εἰς τὸν Δία.

Ἐπίσης τοσοῦτον στρεβλῶς ἐν Ὀδυσσεΐας Ε' στίχῳ 8 μεταχειρίζεται τοὺς λόγους τοῦ Μέντορος μὴ τις ἐτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἥπιος ἔστω, οἵτινες εὐρίσκονται ἐν Ὀδυσσεΐας Β' στίχῳ 230. Οὕτω καὶ τοὺς λαμπροὺς ἐκείνους στίχους Ἰλιάδῳ Χ' στίχῳ 209 καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ εἴταυτε τάλαντα κλ. ἐφήρμοσεν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς (Ἰλιάδῳ Θ' 69) ὁ ἐκ τῶν Ὀμηρικῶν στίχων καταρτίσας, τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ποιήματος. Τοῦτο δὲ τις ἀκριβῶς θεωρῶν τί ἄλλο εἰ μὴ ἀναγκασθῆσεται νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἰναι στολισμοὶ ἐκ ποιημάτων ἀρχαιοτέρων ποιητῶν ἀπηνθισμένοι. (Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΜΙΑ ΜΗΤΗΡ

[Ἐκ τῶν Ρωσικῶν Διηγημάτων Νέαι Σλαῦαι]

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ὁ Γόρδων ἦτο εἰς ἄκρον συγκεκινημένος. Ἐν τούτοις αἱ περιπτύξεις διήρκουν πλέον τοῦ συνήθους καὶ ὁ στρατηγὸς στραφεὶς, ὅπως ἀποκρύψει τὰ δάκρυά του, ἄτινα παραδόξως ἐφάνησαν ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ του προσώπου, εἶπεν εἰς τὴν Πετρόβναν.

— Ἐμπρός, πτωχὴ μητέρα. Πρέπει νὰ σπεύσωμεν ὀλίγον. Ποῖον ἐκλέγεις;....

— Ποῖον;.... ἀνέκραξεν ἡ Πετρόβνα ὥσπερ ἀναπολήσασα ἀποτόμως μίαν πικρὰν ἀνάμνησιν, ὥσπερ πληγεῖσα ὑπὸ φρίκης.

Μία φοβερὰ σκοτοδίνη συνεκλόνησε τὸν νοῦν της.

— Ποῖον, ναί.... ποῖον;

Ποῖον; φεῦ! ἡ λέξις αὕτη ἦτο ἤδη δι' αὐτὴν ὁ ἀπαίσιος δαίμων. Ἐνόμιζεν ὅτι ἡχὼ χιλίων στομάτων κατεξέσχισε τὴν καρδίαν της, ὅτι τὰ πάντα γύρωθ' ἐκείνης ἀντήχουν τὴν ἀπαίσιαν αὐτὴν λέξιν. — «Ποῖον λοιπόν, ποῖον;

— Τὸν Σίμονα! τὸν Σίμονα! ἀνέκραξε σπεύδουσα ἐκ νέου πρὸς τὸν πρωτότοκον υἱὸν της διὰ νὰ τὸν περιπτύχῃ καὶ τὸν θωπεύσῃ. Εἶσαι τὸ πρῶτό μου παιδί! Ὁ πατέρας σου ἀνεχώρησε στὸν πόλεμον προτοῦ γεννηθῆς. ἦσο τὸ πᾶν δι' ἐμέ, μοῦ ἐνθύμιζες τὸν σύζυγόν μου.

— Ἐ, καλὰ! ὁδήγησέ μου τὸν Σίμονα εἶπεν ὁ Γόρδων.

— Ὅχι, ὄχι, στάσου! Μὰ ὁ Σερότσας, ὁ Ἀλέξιος! Εἶνε σφάλμα των, ἐπειδὴ δὲν εἶνε πρωτότοκοι; ἄ, πόσον ἀγαποῦσα τὸ Σερότσα! Καὶ πόσον ἦτο ἐπιμελής. Πόσον θὰ ἦτο καλλίτερα νὰ ἔβαζα τὰ παιδιὰ μου σὲ κανένα γραφεῖο ὅπως μοῦ ἔλεγαν πολλοὶ!.... Αὐτὸς μὲ ἀγαποῦσε περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Μὲ συνώδευε στὴν ἐκκλησίαν· οἱ ἄλλοι ἐπήγαιναν σπανίως, μὰ αὐτὸς εἶχε πάντοτε καιρὸ γιὰ τὴν πτωχὴν μητέρα. Πηγαίναμε μαζὺ στὴν ἀγορά. Μὲ ἔφερνε στὰ σπήτια τῶν γειτόνων μας καὶ ἤρχετο τὴν ἐσπέραν νὰ μὲ ζητήσῃ. Σερότσα! Ὅχι, σ' ὅλο τὸν κόσμον δὲν θὰ εὑρίσκε κανεὶς δεύτερον Σερότσα.

— Ἐκλεξε τὸν Σερότσα.....

— Ἀλέξιε! ἀγγελέ μου! Ὁ πατέρας σου δὲν ἠδυνήθη νὰ σὲ εὐλογήσῃ πρὸ τοῦ θανάτου του. Πέθανε ἕνα μῆνα προτοῦ νὰ γεννηθῇς. Πόσες φορές ἐκλάψαμε μαζὺ καὶ πόσα δάκρυα ἔχυσα γιὰ σένα. Δὲν θὰ σὲ ἀφίσω Ἀλέξιε, ἡσύχασε. Εἶσαι τὸ τελευταῖόν μου παιδί, ἡ μόνη μου χαρά. Μαζὺ θὰ πεθάνουμε, ἔννοε;

— Ἐμπρός, ἀποφάσισε, ἀγαθὴ μου γυναῖκα, εἶπεν ὁ Γόρδων διὰ φωνῆς τρεμούσης.

— Εὐπατρίδη, δὲν δύναμαι, δὲν δύναμαι! ὁ Θεὸς εἶναι μάρτυς. Ἄφυσέ με νὰ μεταβῶ εἰς τὸν τσάρον. Πῶς θὰ μπορέσωμε νὰ σώσωμε τὰ παιδιὰ μου; πρέπει νὰ μοῦ τὰ ἀποδώσουν.... πρέπει!...

Καὶ ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἔδραμε πρὸς τὴν θύραν.

— Μὴν πηγαίνεις εἰς τὸν τσάρον εἶπεν ὁ Γόρδων συκρατῶν αὐτὴν διὰ τοῦ βραχίονος.

Ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἔτρεμεν ὅλη.

— Ἐμπρός, ἐκλεξε ἕνα, ἢ θὰ τὸ ἐκλέξω ἐγώ; πρέπει νὰ σπεύδωμεν.

— Νὰ ἐκλέξω ἕνα καὶ ὅλα θὰ τελειώσουν. Ἄ! ναί, πρέπει νὰ σπεύσω, γιατί θὰ χάσω καὶ ἕνα Παιδί μου!... Σίμων!... Σερότσα!... Ἀλέξιε!...

Καὶ ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἔτρεχεν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸν ἄλλον, τοὺς ἐνηγκαλίζετο, τοὺς ἐθώπευε, τοὺς ἐσφιγγε σφικτὰ εἰς τὸ μητρικόν της στήθος. Ὁ Ἀλέξιος δὲν ἐκρατήθη πλέον, ἤρχισε νὰ χύνη θερμὰ δάκρυα.

Καὶ ἀφοῦ ἐδόθη τὸ σημεῖον, ἡ Πετρόβνα, οἱ γερμανοὶ στρατιῶται, ὁ Γόρδων, ὁ Σίμων καὶ ὁ Σερότσας, ὅλοι ἤρχισαν νὰ ὀλολύζουν ἰσχυρῶς.

Ὅταν ἡ δυστυχὴς μητὴρ ἤκουσε τὸν ὀλολυγμὸν τοῦ στρατηγοῦ, ἐρίφη εἰς τὰ γόνατα καὶ ἀνέκραξε διὰ φωνῆς κλαυθμηρᾶς.

— Οἶκτον, οἶκτον!...

— Ὅχι. Δὲν δύναμαι ταλαίπωρος. Ἐὰν ἤμουν εἰς τὴν θέσιν τοῦ τσάρου, δὲν θὰ σοῦ ἐχαρίζον μόνον τὸν ἕνα. Ἡ χάρις εἶναι μεγάλη. Πρέπει ὅμως νὰ τελειώσῃ αὕτη ἡ σκηνή· ἄς ἐκλέξῃς ἕνα ἐκ τύχης.

Ἐφερον τρεῖς πέτρας. Ὁ Γόρδων ἐσημείωσεν εἰς ἑκάστην ἐξ αὐτῶν τὰ ὀνόματα τῶν καταδικῶν, τὰς ἔρριψε εἰς τὸν πῖλον τοῦ δεσμοφύλακος, τὸν ὁποῖον ἤπλωσεν εἰς τὴν Πετρόβναν λέγων:

— Πάρε μίαν.

Ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἔλαβε τὸν ἕνα λίθον ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἤστραπτον. Μία φρικτὴ παραζάλη περιέβαλε τὸν νοῦν της. Ἐνόμιζεν ὅτι ἤκουε μίαν οὐρανίαν φωνήν, ἥτις τῇ ἐψιθύριζε σιγὰ εἰς τὰ ὦτά της.

— Καὶ τοὺς τρεῖς πάρε!

Ἐσήκωσε τὸν λίθον καὶ ἔκραξε.

— Ἀλέξιος!

Ἀναίσθητος κατέπεσε χαμαὶ ἐκβάλλουσα βαθεῖς στεναγμούς...

— Πήγαινε Ἀλέξιε, καὶ σήκωσε τὴν μητέρα μας, εἶπεν ὁ Σίμων· θὰ συνέλθῃ καὶ θὰ ἀρχίσῃ πάλιν τὰ δάκρυα· ἀρκούν αἱ τόσαι θλίψεις της, δὲν θὰ δυνηθῇ πλέον ν' ἀνέξῃ.

Ὁ Γόρδων διέταξε νὰ ὀδηγήσῃ τὴν παλαίωρον γυναῖκα ἐξ τῶν φυλακῶν, καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ ἐκ τῶν δεσμῶν τοῦ τὸν Ἀλέξιον, ὅστις ἴστατο σύννους καὶ σιωπηλὸς φαινόμενος ὅτι μᾶλλον λύπην τῷ ἐνεποίησεν ἢ εὐνοια τῆς τύχης. Δὲν παρετῆρει ποσὸς τοὺς ἀδελφούς του.

— Ἐ, Ἀλέξιε, πῶς σοῦ φαίνεται ἡ ἐλευθερία;

— Ἀλλάζωμε τὰς θέσεις μας Σίμων... Σὲ ἰκετεύω... Τί ἄλλο θέλεις, ἀφοῦ σοῦ προσφέρω τὴν ἐλευθερίαν.

— Ἄ! σὲ εὐχαριστῶ.... ἂν θέλῃς ἔλα νὰ λάβῃς καὶ σὺ μέρος στὸ ἱερώμα.

— Ἄ! ἂν δὲν ἦταν ἡ μητέρα μου!... Αὐτὴν τὴν χάριν μόνον δι' αὐτὴν τὴν δέχομαι. Ὅταν ἤκουσα τὴν φωνήν της μία φρίκη συνετάραξε τὸ σῶμά του. Χωρὶς σᾶς τί νὰ τὴν κάμω τὴν ἐλευθερίαν. Μὰ ἔλα ποῦ ἡ πτωχὴ μας μητέρα μόνον αὐτὴν τὴν ἐλπίδα ἔχει.... Εἶναι γραῖα· ἄμα ἀποθάνω, σᾶς τὸ ὑπόσχομαι, ὅτι θὰ ἀνταμωθῶμε ἀδελφωμένοι εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

— Ἀλέξιε, Ἀλέξιε, εἶπεν ὁ Σερότσας, τί σοῦ ἔλεγε συχνὰ ἡ μητέρα μας ὅταν ἤμεθα ἀκόμη στὸ σπῆτι!

Ἄ! ναί.... ναί.... τὸ ἐνθυμοῦμαι..., συγχώρεσέ με

ἀδελφέ μου πρέπει νὰ προσπαθῆσω νὰ ὑπομείνω τὴν θλίψιν μου μέχρι τέλους.

— Καὶ τώρα χαῖρε Ἀλέξιε. Καλὴν ἐντάμωσιν εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

— Χαίρετε ἀγαπημένοι μου ἀδελφοί.

Ἐνηγκαλίσθησαν σφιγκτὰ χωρὶς οὐδὲ ἓν δάκρυ νὰ χύσωσιν, ὥστε ὑπερέχαιρον ἐπὶ τῷ θανάτῳ, ὥστε ἔμελλον νὰ συναντηθῶσι μετ' ὀλίγον.

Ὁ Ἀλέξιος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μοναστήριον.

VI

Καιρὸς ψυχρὸς καὶ ὁμιχλώδης, ἐποχὴ φθινοπώρου. Λεπτὴ καὶ πυκνὴ βροχὴ ἤρχισε νὰ καταπίπτῃ πληροῦσα τὰς ὁδοὺς βορβορώδους πηλοῦ. Δὲν ἠδύνατό τις νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου καὶ τῶν πλατειῶν χωρὶς νὰ καταρρυπωθῇ. Ὁ Γόρδων διέταξε νὰ φέρωσι τὴν Πετρόβναν εἰς τὸ Μοναστήριον. Ὁ Ἀλέξιος δὲν ὠμίλει ποσῶς. Ἐταπείνου τὴν κεφαλὴν σταματῶν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διὰ νὰ ἀκροασθῇ μήπως οἱ ἀδελφοὶ τοῦ ἐνεθυμήθησαν ἢ ἐλησμόνησαν νὰ προσθέσωσί τι. Αἰφνης ἡ Πετρόβνα συνῆλθεν ἀνεπόλησε πάραυτα τὰ διατρέξαντα. Ἦρχισε νὰ κλαίῃ καὶ παρεκάλεσε τὸν Γόρδων νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ καθικετεύσῃ τὸν Τσάρον. Ὁ Γόρδων ἠναντιώθη ρητῶς καὶ ἠνάγκασε τὴν δυστυχῆ νὰ προχωρήσῃ. Ἐφθασεν εἰς τὴν θύραν. Ἡ Πετρόβνα ἦτο τόσο ἀσθενὴς ὥστε μόλις ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τοὺς πόδας τῆς ὑποστηριζομένη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου.

— Ἀφῆσέ τὴν νὰ περάσῃ, εἶπεν ὁ Γόρδων εἰς τὸν φύλακα, ὅστις ἐφύλασσε παρὰ τὸ κατώφλιον.

— Μότκα! ἐβρυχήθη αἰφνιδίως ὁ Ἀλέξιος διὰ φωνῆς φοβερᾶς.

Ἡ γηραιὰ μήτηρ κατέπεσε, διότι ὁ Ἀλέξιος ἔπαυσε νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ. Ὁ ἀπελευθερωθεὶς υἱὸς πρὸς στιγμὴν ἐφάνη σκεπτόμενος. Ἐζήτει ὄπλον. Ἡ ὀργὴ καὶ ἡ μανία ἐξήστραπτον ἐπὶ τοῦ προσώπου του· οἱ ὀδόντες του συνεκρούοντο.

— Πολὺ ἔχουν περιποιηθῇ αὐτὸν τὸν αἰσχρόν. Ἐγὼ ὅμως ἔχω μερικὰς ὑποθέσεις μαζὺ του.

Οὔτε ὁ Γόρδων οὔτε ἡ δυστυχὴς μήτηρ ἐνόησαν τὸν σκοπὸν του. Ὁ φύλαξ αὐτὸς ἦτο ὁ Δημήτριος Μενλώβ, ὅστις ἀνῆκεν εἰς τὸ σύνταγμα τοῦ Στρέλιτς καὶ ὁ ὁποῖος μετὰ τοῦ Τροκεστῶβ εἶχον ἀποκαλύψει εἰς τὸν Τσάρον τὰς συνωμοσίας τοῦ Σχάηλοβιτς. Ὁ Τσάρος διὰ νὰ τὸν ἀνταμείψῃ τοῦ ἔχαρισεν ἀρκετὴν περιουσίαν καὶ τὸν ἐπροβίβασεν εἰς ἐπιτηρητὴν τῶν φυλάκων.

— Τί συμβαίνει, Ἀλέξιε; ἠρώτησεν ἡ Πετρόβνα διὰ φωνῆς περιφόρου.

Ὁ Ἀλέξιος τῇ ἐμειδίασε, ἤρχισε νὰ διερευνᾷ εἰς τὰ θυλάκιά του καὶ ἀνέκραξε:

— Μητέρα, δὲν εἶνε τίποτε! Ὁχι! Αὐτὸν ἐδῶ μόνον θέλω νὰ στραγγαλίσω, αὐτὸν τὸν αἰσχρόν.

Ἀπεπειράθη νὰ πηδήσῃ ἐπὶ τοῦ προδότου Μενλώβ. Δυστυχῶς οἱ πόδες του ὥλισθησαν ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ λιθοστρώτου. Κατέπεσε πρηνής, ἐνῶ ἡ κεφαλὴ του ἐκτύπησεν ἰσχυρῶς ἐπὶ κοπτεροῦ λίθου. Ἦτο νεκρός!...

Πάντες οἱ παρόντες ἀπελιθώθησαν. Οὐδεὶς, οὔτε αὐτὴ ἡ μήτηρ του, δὲν ἔκαμον ἐν βῆμα ὅπως ἀνεγείρωσι τὸν δυστυχῆ. Ὁχι διότι εἶχον πεποιθήσιν ὅτι ἦτο νεκρός, ἀλλὰ διότι εἶχον παγώσει ἐκ φόβου. Ἡ γραῖα

μήτηρ ἠνωρθώθη ἀποτόμως ὥστε τινάχθῃς ὑπὸ φρίκης. Ἐπὶ πολὺ ἔστη πρὸ τοῦ πτώματος, χωρὶς νὰ εἶπῃ μίαν λέξιν, χωρὶς καὶ νὰ δακρύσῃ. Τέλος ἠπλώσε τὸν βραχίονά της πρὸς τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ της ὥστε ἤθελε νὰ τὸ δείξῃ εἰς τοὺς παρισταμένους.

Ὁ Γόρδων ἔλαβε τὸν λόγον.

— Περίμενε, δυστυχής. Ποιὸς θὰ τὸ ἐφαντάζετο;... φοβερὸν πρᾶγμα. Θὰ ὑπάγω νὰ τὸ γνωστοποιήσω εἰς τὸν Τσάρον. Δὲν εἶναι σφάλμα σου. Ἀσφαλῶς ὁ Τσάρος θὰ σοὶ χαρίσῃ ἐν ἄλλο κέκνον σου.

— Δὲν εἶνε ἀνάγκη! εἶπεν ἡ Πετρόβνα μετὰ μεγαλοπρεπειᾶς.

— Διατί;

— Θὰ εἶνε μία ἀθλία παραφροσύνη, ἐξηκολούθησε μὲ ὕφος αὐστηρὸν κινουσα τὴν γηραιὰν κεφαλὴν της. Φαίνεται ὅτι ἡ πίστις σὲ ἐγκατέλιπεν εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν.

— Θέλεις νὰ ἀναμιχθῇς εἰς τὰς βουλάς τοῦ Ὑψίστου;...

Ἐννοεῖς, ἄρχων; προσέθηκεν ὑψουσα τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν οὐρανόν. Τὰ τέκνα μου καταδικασθῇ ἐκεῖ— ὑψηλὰ— ὑπὸ τῆς θείας δίκης.

— Τί θέλεις τώρα ταλαίπωρος;

— Οὐδὲν ἐξαίρετε ἄρχων, οὐδέν. Ἡ μάλλον ἀκόμη μίαν παράκλησιν. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς νὰ παραλάβω τὸ πτῶμα τοῦ υἱοῦ μου· ἄλλως τε νομίζω ὅτι μοῦ ἀνήκει, δὲν ἔχει οὕτω;

Ἡθέλῃσε νὰ ἀνασηκώτῃ τὸ πτῶμα τοῦ Ἀλεξίου, ἀλλ' ὁ Γόρδων ἀνέστη. — Διέταξε τοὺς στρατιώτας νὰ φέρωσι τὸ σῶμα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Ἐπειτα ἔθεσεν εἰς τὴν χεῖρα τῆς δυστυχοῦς τρία ρούβλια καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἀνακτορικὸν μέγαρον διὰ νὰ συναντήσῃ τὸν τσάρον. Ἡ θύρα ἦνοιξε· ἔφερον τὸ πτῶμα, ἐνῶ ραγδαία βροχὴ ἐκαθάριζε τὸν λιθόστρωτον.

Ἡ σὺλὴ μετεβλήθη εἰς τελματώδη λίμνην. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ οὐδὲ σταγὼν αἵματος ὑπελείφη.

VII

Ὁ τσάρος ἐγευματίζεν εἰς τὴν ἐξοχὴν μετὰ τῆς αὐτοκρατορίας μητρὸς τῆς θείας του Τατιανῆς Μιχαηλόσκη, τῶν δύο δεσποινίδων ἀδελφῶν καὶ τοῦ ἄρχοντος καὶ ἀνακριτοῦ Τιχώβ Στρέχνεβ. Ἡ συνδιάλεξις των καθίστατο ὁλοὺν ἀνιαρά, ὁ τσάρος ἦτο περίφροντις, καὶ ἡ παρατηρουμένη μελαγχολία των ἐξετείνετο καὶ ἐπὶ τῶν περιστοιχιζόντων αὐτόν.

— Μὴ μὲ συγχάρις Τιχώβ, ἔλεγεν ὁ Τσάρος. Ἐνῆργησα ἀπερισκέπτως. Ἡ γραῖα αὕτη μήτηρ μὲ κατετάραξε μὲ τὰ δάκρυά της. Ἐχω ἐλαφρὰν καρδίαν. Οὐδέποτε ἔπρεπε νὰ χαρισθῶ εἰς τοιοῦτους κακούργους. Οἱ Λιχόνζι εἶνε δολφόνοι ἐπικίνδυνοι. Εἰς τὴν συνεδρίασιν δὲν εἰδείξαν τὴν σκανδαλωδεστέραν διαγωγὴν; Εἰς τὸν ἱερέα δὲν εἶπον τὴν ἀλήθειαν; Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἀπέλυσα ἀσφαλῶς θὰ διανοῆται κανένα κτύπημα· θὰ τελειώσῃ κακὰ αὕτη ἡ ὑπόθεσις.

Ὁ τσάρος δὲν εἶχεν ἀποτελειώσει τὴν φράσιν του, ὅτε ὁ εὐνοούμενος Ἰβάν Μιχαήλοβιτς Καλιτζίνοβ εἰσῆλθεν δρομαίως.

— Τί συμβαίνει Ἰβάν; ἠρώτησεν ὁ τσάρος μετ' ἀνησυχίας.

Ὁ Καλιτζίνοβ δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ, ἔτρεμε σύσσωμος.

Ἦτο ὠχρὸς καὶ ὑπετραύλιζε ὅπως τεταραγμένος.

— Εἶδον... τὴν κεφαλὴν του νὰ κτυπήσῃ εἰς τὴν πέτραν... ἔμεινε νεκρὸς εἰς τὴν θέσιν του...

Ὁ τσάρος ἡγέρθη. Ὁ Γόρδων εἰσῆλθε καὶ ἀφηγήθη τὰ διατρέξαντα. Ὁ Πέτρος ἔπεσε γονυκλιτῆς πρὸ τῶν ἱερῶν εἰκόνων. Ἀκουσίως ὅλοι ἡγέρθησαν καὶ ἔκαμον τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Μετὰ βραχεῖαν δέησιν ὁ τσάρος εἶπεν·

— Αὐτὸ θὰ μοὶ χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα. Δυστυχία εἰς σὰς κακοῦργοι! Μάθετε ὅτι τὴν πλάστιγγα τῆς δικαιοσύνης μοὺ τὴν ἔχει ἐμπιστευθῇ ὁ Θεὸς καὶ θὰ ἀπονέμηται αὐστηρότατα μέχρι τοῦ θανάτου μου. Δὲς μοὶ θάρρος ὕψιστε!

Κάλεσε τώρα τὴν Λιχουτζίχαν· εἶναι μία συνετὴ καὶ καλὴ μητέρα. Ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντά της. Θέλω νὰ κάμω κατὶ τι δι' αὐτήν.

Ἀλλ' οὐδεὶς ἀνεῦρε τὴν γηραιὰ μητέρα. Οὐδ' ἐγνώριζον ποῦ ἔχει καταφύγει. Ἐγκατέλειψε τὸ ξενοδοχεῖον μετὰ τοῦ πτώματος τοῦ υἱοῦ τῆς ἐπιβᾶσα μιᾶς ταχυδρομικῆς ἀμάξης. Ἀλλ' οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἐξοκριθῇ τὸ μέρος, εἰς τὸ ὅποιον διηυθύνθη.

VIII

Ὁ Γόρδων ἐθημάτιζεν ἐν τῇ αἰθούσῃ του τεταραγμένος. Ὄφειλε νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν καταδικαστικὴν ἐκτέλεσιν τῶν Λιχόνζι. Εἰς λοχαγὸς εἰσῆλθεν εἰδοποιήσας αὐτὸν ὅτι μία γραῖα ἐζητεῖ νὰ τῷ ὁμιλήσῃ.

— Νὰ εἰσέλθῃ, εἶπε διὰ φωνῆς ἀποτόμου.

Ἡ Πέτροβνα Λιχουτζίχα εἰσῆλθεν. Δυσάρεστος συνάντησις! ἀνελογίσθη ὁ στρατηγός. Ἐγνώριζεν ἄρα γε ποῦ ἔμελλε νὰ μεταβῇ.

— Τί θέλεις; ἠρώτησε κρύπτων τὴν ταραχὴν του.

— Σήμερον θὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀπόφασις τῶν παιδιῶν μου;

— Ναί, σήμερον.

— Δῶσέ μοι τὰ πτώματά των, ἄρχων!

— Ναί... ἐὰν θέλῃς. Χαῖρε... δὲν ἔχω καιρόν... καὶ ἐξῆλθε διὰ νὰ μὴ ἀκούσῃ τὰς εὐλογίας τῆς δυστυχούς.

IX

Μῆνές τινες διέρρευσαν. Εἰς τὴν Μόσχαν ἐβασίλευον ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Πέτρος, ἡ τάξις καὶ ἡ ἡσυχία. Ὁ λαὸς ἀνεπαύετο ἐκ τῶν τελευταίων συμβεβηκότων. Ἐφαίνετο ὅτι ἡ εἰρήνη εἶχεν ἀνιδρῦσαι τὴν αἰώνιον κατοικίαν της. Ἀλλ' εἰς ἐν κελλίον τοῦ μοναστηρίου τοῦ Νεχοντέβιτς μία νέα μοναχὴ, ἡ αὐτοκράτειρα Ἰωάννα, ἔτρεφεν ἀκόμη μίαν τρικυμιώδη ἐλπίδα δόξης καὶ στέμματος. Ἐπίστευεν ἀκόμη εἰς τὴν ἀντεκδίκησιν. Ὁ Πέτρος ἠλπίζεν ὅτι ἡ περίοδος τῶν ταραχῶν ἔληξε πλέον. Ἡσχολεῖτο διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ στρατοῦ του. Τὴν 13ην Ὀκτωβρίου ὁ Πέτρος συνήθροισε τοὺς σωματοφύλακας καὶ τοὺς Στρέλιτς, σκοπῶν νὰ ἐκλέξῃ ἄνδρας ἱκανοὺς ἐξ αὐτῶν διὰ τὰ νέα συντάγματα. Ἡ ἡμέρα ἀνέτειλε περίλαμπρος καὶ δροσαυγῆς. Λεπτὸς ἀὴρ ἔπνευεν. Ἐπὶ τῶν προτειχισμάτων καὶ τῶν ὁδῶν, ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς κλίμακος τοῦ ἀνακτόρου μέχρι τῶν θυρῶν τῆς πόλεως, τὸ πλῆθος διεχύνετο ἀνυπομόνως ἀναμένον τὴν διέλευσιν τοῦ Τσαίρου.

Μετὰ τὴν πρωϊνὴν λειτουργίαν ὁ Τσάρος συνοδευόμε-

νος ὑπὸ τοῦ Ρομαντονόβσκι, τοῦ Γόρδωνος, τοῦ Λεβόρτ, τοῦ Καλόστου καὶ τοῦ Προβορόβσκι ἐβάδιζεν ἐφιππος εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δάσους, ὅταν μία γραῖα φρικώδης τὴν θῆαν ἦλθε πρὸς συνάντησιν τοῦ τσαίρου· εἶχε περιβάλλει τὴν κεφαλὴν της διὰ διαδήματος ἐκ φλοιῶν φυλλύρας· αἱ λευκόφαιοι τρίχες της ἐκυμάτιζον ἐπὶ τοῦ ἀνέμου· εἶχε τοὺς πόδας γυμνοὺς· ἐσύρετο μετὰ κόπου στηριζομένη ἐπὶ ῥάβδου ἐκ συμμίδας ἐκβληθείσης τοῦ φλοιοῦ της. Οἱ ὄμοι τῆς ταλαιπώρου γυναικὸς ἦσαν γυμνοί. Ἐβάδιζε ταχέως, ἐχειρονόμει, ἐκτύπα τὰς παλάμας της καὶ ὀμίλει ὑψηλοφώνως.

Ὁ τσάρος καὶ οἱ σύντροφοί του ἐσταμάτησαν. Ἡ γραῖα τοὺς παρετήρησεν, ἀνεγνώρισε τὸν τσάρον καὶ κατέπεσεν ὑπτία.

— Ποῦ πηγαίνεις ἀγαθὴ γραῖα;... Σήκω, ἄφησε τὰς φιλοφρονήσεις, εἶπεν ὁ τσάρος.

— Ἐπιστρέφω στὸ σπῆτί μου· ἔρχομαι ἀπὸ τὸ κοιμητήριον, πάτερ τσάρε, ἀπήντησεν ἡ γραῖα.

— Ἀπὸ τὸ κοιμητήριον;...

— Πῆγα γιὰ νὰ δῶ τὰ παιδιὰ μου.

— Ποιὰ εἶναι τὰ παιδιὰ σου;

— Οἱ Λιχόνζι, πάτερ τσάρε.

— Ποῦ εἶναι;

— Εἰς τὴν ψυχρὰν γῆν, αὐτοκράτωρ. Εὐρίσκονται ἐκεῖ πρὸ τεσσάρων ἐβδομάδων νομίζω. Εἰμαι γραῖα, τσάρε, καὶ δὲν θὰ ἐνθυμούμην πότε ἀκριβῶς. Τὸ ἔχω γράψει ὅμως εἰς τὴν ἄκραν τοῦ παραθύρου μου. Κάθε μέρα ἅμα ἐπιστρέφω στὸ σπῆτι κάμω ἓνα σημεῖο μὲ τὸ μολύβι.

— Τί κάνεις στοὺς τάφους;

— Ἐρωτᾷς δι' αὐτό, πάτερ τσάρε; Ποῖος λοιπὸν θὰ δεθῇ γι' αὐτοὺς ἂν δὲν μεταβῶ ἐγώ; Γνωρίζεις καλῶς ὅτι εἶναι δολοφόνοι; ἂν δὲν προσευχηθῶ στὸν θεὸν διὰ νὰ τοὺς συγχωρήσῃ, δὲν θὰ τοὺς ἐπανάιδω πλέον ἐκεῖ ὑψηλά.

— Γιατί τοὺς ἐπιβλέπεις; Συνάζω κλάδους ἀπὸ τὸ δρόμο καὶ τοὺς φέρω στοὺς δυστυχεῖς, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν οὔτε φῶς.

— Ποῦ μένεις;

— Ἐχω δικό μου σπῆτι, τοῦ ἀνδρός μου. Χθὲς ἐπῆγα εἰς τὸν ἐφημέριον καὶ τοῦ εἶπα· «Ὅταν θὰ ἀποθάνω, πάτερ μου, τὸ σπῆτί μου θὰ ἀνήκῃ στήν ἐκκλησίαν, καὶ δεήσου γιὰ τὴν ψυχὴ τῶν Λιχόνζι».

— Ἀκουσε, γραῖα μου. Ἐνδιαφέρομαι πολὺ δι' ἐσέ. Τί δύναμαι νὰ σοῦ κάμω;

— Ὁ θεὸς μὲ βοηθεῖ, πάτερ τσάρε. Ἐχεις ἀνάγκην τοῦ χρήματός σου περισσότερον ἀπὸ ἐμέ... ἀλλὰ σὲ εὐχαριστῶ γιὰ τὴν καλωσύνη σου.... Ἄφησέ με νὰ ἀσπασθῶ τὰ γόνατά σου.

Καὶ χωρὶς ν' ἀναμείνῃ ἀπάντησιν ἡ γηραιὰ γυνὴ ἐνηγκαλίσθη τὸν πόδα τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἀπῆμακρύνθη ταλαντευομένη.

— Θὰ σὲ ἐπισκεφθῶ εἶπεν ὁ τσάρος ἀπομακρυνόμενος.

— Σὲ καθικετεύω, τσάρε μου.... σὲ καθικετεύω, νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν κηδεῖαν μου, ἀνέκραξεν ἡ γραῖα καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον της.

X

Μίαν ἡμέραν, πολὺ ἀργά, αὐτοκρατορικὴ ἀμάξα ἔστη

ἐμπροσθεν τῆς οἰκίας τῆς Λιχοντζίχας. Αἱ θύραι τοῦ οἰκίσκου ἦσαν ἀνοικταί. Ἀὐτὸν ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς ἔπνεεν ἔσωθεν. Ὅταν οἱ γείτονες παρετήρησαν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ εὐρίσκετο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Λιχοντζίχας, εἰς ἣν δὲν εἶχον παρατήρει οὐδὲν φῶς πρὸ τινων ἡμερῶν ἔσπευσαν δι' ὁργάνων καὶ φώτων. Ἡ γραῖα μήτηρ ἦτο νεκρά.

— Ἦτο μία γυνὴ ἐξαίρετος, εἶπεν ὁ Μέγας Πέτρος. Στρατηγέ, ὁ θεὸς τῆς ἥρπασε τὰ τέκνα της, ἅς τὰ ἀντικαταστήσωμεν καὶ ἅς ἐκπληρώσωμεν τὰς τελευταίας εὐχάς.

— Μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν αὐτοκράτωρ. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐπιφορτισθῶ μὲ τὰ ἔξοδα τοῦ ἐνταφιασμοῦ της.

— Καὶ οἱ δύο μας θὰ ἐπιφορτισθῶμεν. στρατηγέ, εἶπεν ὁ τσάρος σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ πιστοῦ του θεράποντος. Θὰ τὴν ὀδηγήσωμεν μέχρι τοῦ κοιμητηρίου καὶ θὰ ρίψωμεν τὰ πρῶτα χῶματα ἐπὶ τοῦ τάφου της. Ἦτο μία ἀληθὴς γυνή, μία ἀληθὴς μήτηρ!

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Ἀλέκος Κ. Ἀναγνωστόπουλος

Διδάκτωρ τὰ Νομικά.

ΡΕΜΒΑΣΜΟΣ

Γιατί, γλυκεριά μου κόρη,
νεράϊδα πεταχτή,
Τὸ περιγυάλι ἀφήνεις,
τὸ κῦμα, τὴν ἀκτὴ;

Μ' ἔφερες ἐδῶ πέρα
στὸ σκοτεινὸ τὸ βράχο
Καὶ τώρα μὲ ἀφήνεις
στὴν ἐρημιὰ μονάχο,

Ὅπου βογγᾷ τὸ κῦμα
κ' ἡ θάλασσα μουγκρίζει
Καὶ τᾶγριο τᾶγέρι
τὴ φύσι φοβερίζει.

Γύρισε πίσω, κόρη,
ἂν θέλῃς νὰ σωθῶ,
Καὶ πάρε με μαζύ σου,
γιατί θὲ νὰ χαθῶ.

Κ. Ζουρντζής

Ἡ γυνὴ ὑφίσταται τὸν ἔρωτα, ὑποφέρει διὰ νὰ γεννήσῃ, ταλαιπωρεῖται διὰ νὰ ἀναθρέψῃ, συμμερίζεται ὅλας τὰς φροντίδας σας, διευθύνει τὸν οἶκόν σας· ὀφείλει, πρὸς τοῦτοις, νὰ εἶναι ὡραία καὶ νὰ σᾶς γίνεται ἐρασμία ὑπὲρ πᾶν μέτρον! Πῶς λοιπόν, πρὸ ὀλίγου ἐκάμνατε λόγον περὶ τῆς ἀδυναμίας της;

Carmen Sylva.

ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Ἐν σημείον βεβαιώσεως τοῦ θανάτου. — Ἡ ἐκζητήσις ἀδιαφιλονικήτου ἀποδείξεως, ὅτι ὁ θάνατος ἐπῆλθεν, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου κεῖται ὑπὸ τὴν ἔρευναν τῶν σοφῶν. Τοῦτο, ἄλλως, εἶναι ζήτημα λίαν ἐνδιαφέρον πολλοῦς τῶν ἀνθρώπων, διότι ὁ φόβος τοῦ ὅτι δυνατόν νὰ ἐνταφιασθῇ τις ζῶν εἶναι τρομερός, καὶ εἶναι διαδεδομένος περισσότερο ἢ ὅ, τι πιστεύεται. Διὰ τινὰς μάλιστα ὑποχονδριακοὺς ἡ ἰδέα αὕτη ἀποτελεῖ μίαν ἐνόχλησιν ἐπίμονον καὶ σχεδὸν ἀνυπόφορον.

Ἐννοεῖται, ὅτι πρόκειται περὶ ἀποδείξεως προχείρου καὶ ὅσον τὸ δυνατόν βραχείας· καθόσον, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σῆψιν, αὕτη οὐδεμίαν καταλείπει ἀμφιβολίαν. Ἀλλὰ ἡ σῆψις ἀργοπορεῖ, καὶ πρὸ πάντων, κατὰ τοὺς παγετώδεις καιροὺς, δὲν ἐκδηλοῦται διὰ τρόπου καταφρυγῶν, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ νεκρὸς τοποθετεῖται ἐν τῷ φερέτρῳ.

Ὁ ἱατρὸς λοιπὸν Ἰκάρ ἐν Παρίσις, προτείνει ὡς μέσον τάχιον καὶ ἀσφαλὲς τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ πραγματικοῦ θανάτου τὰς ἐνέσεις ἐν τῷ κυψελώδει ἱσθμῷ διὰ διαλύσεως τῆς fluorescéine. Ἐὰν ἡ κυκλοφορία διατηρεῖται, ἐάν, δηλονότι, ὁ θάνατος εἶναι φαινομενικός, τὸ δέμα μετὰ τὴν ἔνεσιν χρωματίζεται μὲ χοιρῶν κιτρίνην, ὁ δὲ ὀφθαλμὸς γίνεται καταπράσινος, δίδων τὴν θέαν σμαράγδου, οἷον εἰ ἀντικαταστήσαντος ὀλόκληρον τὸν βολβόν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ θάνατος εἶναι πραγματικός, οὐδὲν τοιοῦτον παρατηρεῖται.

Τὸ ἀνωτέρω πείραμα εἶναι ἀπλούστατον καὶ φύσει τοιαύτης, ὥστε νὰ καθησυχᾷ καὶ τοὺς μᾶλλον ὑπόπτους. Ἐν καιρῷ μάλιστα ἐπιδημίας, δὲν θὰ ᾔτο ἀνωφελὲς νὰ γίνωνται τοιαῦται ἐνέσεις fluorescéine, δύο ὥρας τοῦλάχιστον πρὸ τῆς ἐν τῷ φερέτρῳ μεταφορᾶς, ἐνέσεις, αἵτινες δὲν θὰ μετεμόρφωνον ἢ μόνον τοὺς ἐν νεκροφανείᾳ διατελοῦντας.

Τὰ γυναικοφῶρα ζῶα. — Μὲ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ψύχους, ἡ τοῦλάχιστον τοῦ χειμῶνος, ἡ γούνα ἀνέλθε τὴν ἡγεμονίαν της ἐν τῇ ἀμφίεσει· οὕτω δὲ οἱ ἄνθρωποι τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος προστατεύονται καὶ στολίζονται διὰ δερμάτων ζώων, ἀκριβῶς ὡς ἔπραττον τοῦτο οἱ προϊστορικοὶ αὐτῶν προπάτορες. Εἶναι δὲ τὰ τοιοῦτου εἶδους δέρματα ποικίλης προελεύσεως· ἔρχονται καὶ ἀπὸ βορρᾶν, ἔρχονται καὶ ἀπὸ μεσημβρίας. Ἡ Ἀμερικὴ τοῦ τροπικοῦ καὶ ἡ Ἀφρικὴ τροφοδοτοῦσι τὴν κατανάλωσιν τῆς γούνας. Ἀλλ' αἱ ψυχραὶ χῶραι ὑπερβαίνουναι ταύτας, καθόσον, εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα, τὰ ματτοφῶρα ἀποκτῶσι πλουσιώτατον τρίχωμα.

Ἡ Σιβηρία π. χ., ἦτο ἐπὶ μακρὸν τὸ γενικὸν κέντρον τῆς ἐξαγωγῆς τῆς διφθέρας· ἀλλὰ ἡ παρὰ τὴν λίμνην Hudson χώρα ἔκαμνεν εἰς αὐτὴν σπουδαῖον ἀνταγωνισμόν. Καὶ ἡ τελευταία ὁμῶς αὕτη χώρα εὔρε τὸν μᾶστορ της, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, ἐπιφοβώτατον μάλιστα ἀνταγωνιστήν, τὴν Ἀλάσκαν. Ἡ Dewson-City, πόλις ὡς διὰ μαγείας γεννηθεῖσα, ἀπέβη ἐν τῶν μεγίστων κέντρων τοῦ ἐμπορίου τῶν πρὸς ἀμφίεσιν δερμάτων. Πλέον τῶν χιλίων λευκῶν, χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τοὺς Ἰνδοὺς, ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἄγραν ζώων διφθεροφῶρων, ὡς, καστόρων, ἄρκτων κλπ. καὶ ἕκαστον ἔτος ἡ Dewson-City ἀποστέλλει εἰς Νέαν Ὑόρκην καὶ εἰς Λονδίνον περὶ τὰς 40,000 πελλερίνας. Οἱ κυνηγοὶ οὗτοι κερδίζουν δύο ἑκατομμύρια περίπου, ὅπερ δὲν εἶναι καὶ μέγα ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ τοὺς μεγάλους κόπους, οὓς καταβάλλουσι, καὶ τοὺς κινδύνους, εἰς οὓς ἐκτίθενται, ἰδίως κατὰ τοὺς μακροὺς μῆνας τοῦ χειμῶνος. Αἱ τιμαὶ τῶν γυναικῶν ποικίλουσι κατὰ τὴν ποσότητα τῆς παραγωγῆς καὶ κατὰ τὰς ἰδιοτροπίας τῆς μόδας.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

ΣΙΣΥΡΑΙΣ ΕΓΚΕΚΟΡΔΥΛΗΜΕΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ ἄνωτέρω εἰκὼν εἶναι τοῦ διαπρεποῦς δικηγόρου καὶ καθηγητοῦ ἐν τῇ Βιομηχανικῇ Ἀκαδημίᾳ, ἡμετέρου δὲ συνεργάτου κ. Βασιλείου Γ. Ἀντωνοπούλου, ὅστις, καὶ τοι νεαρώτατος, καίτοι πρὸ δύο μόλις ἐτῶν εἰσελθὼν ἐν τῇ πρακτικῇ ἐξασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἔδρεψατο ἀληθεῖς ἐπιτυχίας εἰς δίκας ὅπωςδῆποτε ἀξιοσημειώτους, ὡς π. χ. ἐν τῷ ζητήματι τῷ ἀφορῶντι εἰς τὰ καθήκοντα τῶν δικαστικῶν κλητῆρων, τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποδεχθέντος τὴν δοθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν θεσμὸν ἐρμηνείαν. Ἐπίσης ἐν τῷ κακουργοδικεῖῳ Χαλκίδος, ὡς συνήγορος τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Πύργου, κατηγορουμένου ἐπὶ ἐγκλήματι τοῦ τύπου, ἐπέτυχε τὴν ἀθώωσιν αὐτοῦ, ὑποστηρίζας, ὅτι εἰς τὰ ἐλεύθερα κράτη ὁ τύπος ἀποτελεῖ οἶονεὶ τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν, ὡς ἐκπροσωπῶν τὴν κοινὴν γνώμην, ἐξ ἧς ἀπορρέει ὁ ἐλεγχος τῶν Κυβερνήσεων.

Καὶ ἐν τῷ Στρατοδικεῖῳ δέ, προκειμένης δίκης ἀφορώσης τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν, δι' εὐφραδοῦς ἀγορεύσεώς του κατέρριψε τὴν κρατοῦσαν τακτικὴν, καθ' ἣν τὰ ὄργανα τῆς ἐξουσίας συλλαμβάνουσι τοὺς πολίτας ἄνευ ἐντάλματος, ὃ τὸ Σύνταγμα, ἐπὶ ποινῇ, ἀπαγορεύει. Ἐσχάτως δὲ ἐν τῷ κακουργοδικεῖῳ Ἀθηνῶν, ἐχειρίσθη μετὰ δεξιότητος τὸ ζήτημα τὸ ἀφορῶν τοὺς ἐν τῇ Δούλῃ Ἑλλαδίᾳ συναπτομένους γάμους, ἐν δίκῃ ἐπὶ διγαμίᾳ, καθ' ἣν τὸ Δικαστήριον, παρὰ τὴν ἐκπεφρασμένην ἐναντίαν γνώμην καὶ τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐφετῶν καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἠθώωσε τὸν κατηγορούμενον. Τὴν τελευταίαν ταύτην ἀγόρευσιν, εὐμενῶς παραχωρηθεῖσαν ἡμῖν, θὰ δημοσιεύσωμεν ἐν ἐπομένῳ φύλλῳ τῆς Ἀττικῆς Ἰριδος, καθὰ ἐνδιαφέρουσιν πολὺ τοὺς ἐν τῇ Δούλῃ ἰδίως πολυπληθεῖς ἡμῶν ἀναγνώστας.

Ἴσως, φίλτατοι ἀναγνώσται, ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ὁρμώμενοι θὰ νομίσητε ὅτι νέαν φιλολογικὴν ἐφεύρεσιν θὰ σᾶς παρουσιάσω περὶ τοῦ βίου τοῦ Μακεδόνα φιλοσόφου. Δυστυχῶς ὅμως δὲν γνωρίζω ἂν ὁ τοῦ Νικομάχου καὶ τῆς Φαιστίδος υἱὸς ὅταν ἐκρύωνε συνείθιζε νὰ περιφέρηται συσύραις ἐγκεκορδυλημένος καὶ ποίας ἀξίας καὶ ποίου χρώματος ἦσαν αὗται. Τοῦτο μόνον γνωρίζω ὅτι δὲν πιστεύω νὰ μὴ μοι συλλυπηθῇτε ὅταν μάθητε τὴν θλίψιν μου, διότι τὸ πνεῦμά του φιλοξενούμενον ἐν τῇ οἰκίᾳ μου πάρα πολὺ ἐπὶ τέλους ἠθέλησε νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν ἐπικερδῇ Καστορεῖδα τέχνην τῶν σισυρῶν.

Ἐπανελθὼν δηλ. εἰς πατρίδα μετὰ μακρὰν ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ἀπουσίαν εἰς τὴν ξένην ἀνεσχάλευον ἐν παμπάλαιοις σανδυκίοις παλαιὰς συλλογὰς ἐγγράφων καὶ συγγραμμάτων τῆς οἰκογενείας μου, οὗσης ἀρχαιοτάτης. Εὗρον ἐκεῖ φύρδην μίγδην μετ' ἄλλων μεταλλίνην θήκην κεκοσμημένην δι' ἀναγλύφου ἐξόχου τέχνης Ἐλισάβετ τῆς αὐτοκρατεῖρας, τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου τετορευούμενον ἐπὶ ξύλου διὰ καλλιτεχνικωτάτης λεπτοουργίας, μετάλλινον ἀγαλμάτιον τῆς Παναγίας φεροῦσης τὸν Χριστόν, ἐγγράφα τῆς οἰκογενείας τοῦ ποιητοῦ Ἀθαν. Χρηστοπούλου, χειρόγραφα εὐαγγέλια ἐπὶ μεμβρανῶν μετὰς εἰκόνας τῶν Εὐαγγελιστῶν χρωματιστὰς δι' ἀρμονικωτάτων χρωματισμῶν, τοῦ Νικάνδρου τὰ Θηριακὰ καὶ Ἀλεξίφαρμακα ἐσχολιασμένα διὰ χειρὸς Ἑλληνιστῆ καὶ Λατινιστῆ καὶ μυρία ἄλλα ἀρχαιολογικῆς ἀξίας ἀντικείμενα. Οὐδὲν ὅμως τούτων μ' ἐξέπληξε τόσον, ὅσον ἡ εὕρεσις θήκης, ἐφ' ἧς γεγραμμένον «**Ἀριστοτέλους ἅπαντα**». Ἐκ τῶν μεγάλων διαστάσεων τοῦ στελέχους τοῦ συνέχοντος τὰς δύο ἐκ παχείας μεμβράνης πτέρυγας τοῦ βιβλίου καὶ ἐξ ὅλων τῶν ἐπιστημονικῶν ἐπ' αὐτῆς παρατηρήσεων ἐγίνετο κατάδηλον, ὅτι ἐν τῇ συλλογῇ ταύτῃ περιείχοντο ἅπαντα τὰ ἔργα τοῦ μεγάλου Σταγειρίτου, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τὰ ἀπολεσθέντα μεγίστης φιλοσοφικῆς ἀξίας ἔργα, διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν ὁποίων ὁ ἐκδότης θὰ ἠδύνατο νὰ κάμῃ, κυριολεκτικῶς, τὴν τύχην του, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον. Ἀνοίγω τὰ διὰ δέρματος περιτετυλιγμένα ὑπὸ τοῦ χρόνου ἐοικευμένα ξύλινα ἐξώφυλλα, καὶ εὗρισκω μόνον **δύο φύλλα**, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον..... Ἐγενόμην ἔξω φρενῶν. Προσκαλῶ τὴν μικρὰν ἀδελφὴν Ἀνδρομάχην, (ἔχουσιν στοιχειώδεις μόνον γνώσεις γραμμάτων), ἐν τῇ στενοχωρίᾳ μου καὶ μολονότι δὲν ἠλπίζον ὡς ἐκ τοῦ μικροῦ τῆς ἡλικίας τῆς νὰ πληροφορηθῶ τι παρ' αὐτῆς, τὴν ἐρωτῶ ποῦ ἔχουν θέσῃ ἓνα κομμάτι παχύ, **ὅαν κολοκυθόπντα** μετὰ γραμμένα φύλλα;..... Ἀλλὰ τί νομίζετε μοι ἀπεκρίθη; ὅτι ὁ μακαρίτης πατήρ μου, ὅστις ἦτο σισυροποιὸς (γούναρης) καίπερ ἀρκούντως ἀνεπτυγμένος, ὡς γνωρίζω **Ὀκτώνηχόν τε καὶ Ψαλτῆρι**, ὅσάκις τῷ ἐχρειάζοντο **χαρτιά** διὰ ν' ἀπλώσῃ **κομματάκια** γουναρικῆς (τεχνικῶς πεχλέδες) ἐκοπτεν ἀπαύστως φύλλα ἐκ τοῦ ἀκενώτου θησαυροῦ τοῦ διασήμου παμφιλοσόφου Ἀριστοτέλους μας καὶ διεμοίραζεν

εἰς τὰς ἐργατίδας νέας πρὸς ραφήν. Ἐκδίδων τὰ ἔργα τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ πορίζομενος χρήματα θὰ ἐλάβανον εἰς τὸ δωμάτιόν μου τὴν ἐξοχωτέρα συντροφιά τῶν μεγαλυτέρων πνευμάτων ὅλων τῶν αἰώνων, ἐκπληρῶν ἓνα τῶν διακαεστέρων πόθων μου, ἀλλ' ἀτυχῶς μόνον τὰ δύο σήμερον περιθάλπω φύλλα, ὡς εἰρωνίαν τῶν ἀποτυχουσῶν ἐλπίδων μου.

Ἀθήνησι, τῇ 9)12 1904.

Θωμᾶς Κ. Παπαθωμᾶς
(Φιλολόγος ἐκ Καστορίας τῆς Μακεδονίας)

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Η ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΥΠΟ

ΑΓΓΕΛΟΥ Ι. ΦΕΤΣΗ

Διευθυντοῦ τοῦ Γυμναστηρίου τοῦ Ἐθνικοῦ Γυμναστικοῦ Σιλλόγου Ἀθηνῶν

Ἐξεδόθη ἄρτι, ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον, ἐκ τῶν καλλιτεχνικῶν τυπογραφικῶν καταστημάτων τοῦ κ. Σκευλαρίου, τόμος ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων, εἰς μέγα δον, κομψότατος καὶ καλλιτεχνικώτατος, περιλαμβάνων καὶ περὶ τὰς 45 εἰκόνας.

Ἐν τῷ χρησιμοτάτῳ καὶ μοναδικῷ τούτῳ εἰς τὸ εἶδος του πονήματι, ὁ κ. Ἀγγελος Φέτσος, ὃν μέχρι τοῦδε ἐγνωρίζομεν μόνον ὡς ἐμπειρότατον γυμναστήν, ὡς νικητὴν ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ δρόμου εἰς τοὺς πανελληνίους ἀγῶνας τοῦ 1896, καὶ ὡς ἀκαταπόνητον Διευθυντὴν τοῦ Γυμναστηρίου τοῦ Ἐθνικοῦ Γυμναστικοῦ Συλλόγου, ἀποδεικνύεται ἤδη, ὅτι εἶναι καὶ συγγραφεὺς πρώτης δυναμείας, καθόσον, διὰ πολλῆς χάριτος καὶ σαφηνείας, καθιστᾷ ἐπαγωγότατα τὰ ζητᾶ ἀπὸ φύσεως θέματα τῆς Γυμναστικῆς.

Διερχόμενος τὸν ἀθλητισμὸν κατὰ τὴν ἐξελίξιν αὐτοῦ ἐν τῇ πρώτῃ κοιτίδι, τῇ Ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, διασαφηνίζει πολλὰ σκοτεινὰ σημεῖα περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως τῶν διαφορῶν ἀθλητικῶν ἀγωνισμάτων κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἐξικνεῖται οὕτω μέχρι τοῦ ἀθλητισμοῦ κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς τῆς Ἑλλάδος χρόνους καὶ τοῦ συγχρόνου ἐν Ἑλλάδι ἀθλητισμοῦ, ὃν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἐξετάζει.

Συγκρίνων εἴτα τὸν νεώτερον ἀθλητισμὸν, ὡς τελεῖται οὗτος ἐν τῇ νεωτέρᾳ του πατρίδι, τῇ Ἀγγλίᾳ, καθὼς καὶ ἐν Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ, Ἀμερικῇ καὶ ἄλλαχού, πρὸς τὸν τῶν ἀρχαίων, συνάγει ὠφέλιμα συμπεράσματα καὶ λογικωτάτας ποιεῖται παρατηρήσεις.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν τῇ προεισαγωγῇ τοῦ ἔργου του· ἐν δὲ τῷ κυρίῳ διδακτικῷ μέρει ὁ συγγραφεὺς, διὰ μεθοδικωτάτης ἀναλύσεως, περιγράφει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφορῶν ἀθλητικῶν ἀγωνισμάτων, ἥτοι τῶν πορειῶν καὶ δρόμων, τῶν ἀλμάτων, τῶν ἀγωνισμάτων βολῆς, τῆς ἀσκήσεως διὰ τῶν βαρῶν κλπ., προτάσων πάντων τούτων μακροσκελέστατον μέρος ἐπὶ τοῦ σπουδαιότατου ζητήματος τῆς προπονήσεως καὶ ἐπεξηγῶν τὰ καθέκαστα διὰ τῶν ἐν τῷ κειμένῳ ἐγκατεσπαρμένων 45 καλλιτε-

χνικωτάτων εἰκόνων καὶ σχημάτων.

Ἐν τέλει ὁ κ. Ἀγγ. Φέτσος ἴδιον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου του ἀφιερᾷ περὶ ἀθλητικῶν ἰδρυμάτων, δίδων ἀναγκασιότατας ὁδηγίας ἐπὶ τῆς διοργανώσεως τοιούτων ἐν Ἑλλάδι, καθ' ὅλους τοὺς ἐπιστημονικοὺς καὶ τεχνικοὺς κανόνας.

Συγχαίρομεθα ἀπὸ καρδίας τὸν φιλοπονώτατον συγγραφέα κ. Α. Φέτσον, διότι ἐπλούτισε τὴν πτωχήν, εἰς τὸ εἶδος τοῦτο, ἑλλην. φιλολογίαν διὰ σπουδαιότατου βιβλίου, ὅπερ θὰ ἀποβῇ, οὐ μόνον ἀνυπόσπαστον ἐγκόλπιον παντὸς φιλάθλου, καὶ ἰδίᾳ τῆς σπουδαζούσης νεότητος, εἰς ἣν τὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς εἶναι σήμερον ἐπιβεβλημένον ὑπὸ τῆς Πολιτείας, ἀλλὰ καὶ ὠφελιμώτατον ἀπόκτημα εἰς πάντα φιλιαναγνώστην διὰ τὴν ποικιλίαν τῶν γνώσεων, ἃς δύναται πᾶς τις ν' ἀρυσθῇ, ὡς πρὸς τὸν ἀρχαῖον καὶ νεώτερον ἀθλητισμὸν.

Ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου ἔχει προσηρτημένον καὶ πῖνακα τῶν κρατίστων ἑλληνικῶν ἐπιδόσεων (records) ἀπὸ τοῦ 1896—1904, ἐν σχέσει πρὸς τὰς κρατίστας ἐν τῷ κόσμῳ.

Τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον δύναται ὁ βουλούμενος νὰ προμηθευθῇ ἐκ τοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν Κηφισσίας γραφείου τοῦ Ἐθνικοῦ Γυμναστικοῦ Συλλόγου, εἴτε καὶ ἐκ τοῦ διεθνοῦς βιβλιοπωλείου τοῦ κ. Μπέκ. Πωλεῖται δὲ ἀντὶ 4 μόνον δραχμῶν.

Κ. Δρς

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΗ

Ὁ ἐν Ἀθήναις δικηγόρος καὶ ἡμέτερος συνεργάτης κ. Γεώργιος Α. Τζαννετάκης ἐκδίδει προσεχῶς κατὰ τεύχη μεγάλης χρησιμότητος ἔργον διὰ πάντα νομικόν, ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον, ἔργον μέλλον νὰ συμπεριλάβῃ πάντα τὰ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Νομολογίας ἀμφισβητούμενα νομικὰ ζητήματα, ἐφ' ὧν καθ' ἡμέραν ἀντιφατικαὶ καὶ ἀλληλοσυγκρουόμεναι ἐκδίδονται ἀποφάσεις, μετὰ πασῶν τῶν διαφορῶν θεωριῶν, γνώμῶν καὶ ἐπιχειρημάτων δικαστῶν, συγγραφέων καὶ νομομαθῶν, ἐν συστηματικῇ συμπαράβολῃ παρατεθειμένων.

Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ, πολλὰ μέλλονται νὰ διαφωτίσῃ, θὰ ἀναπαρίσταται ὡς ἐν κατόπτρῳ πιστῷ ἡ τῆς ἡμετέρας Νομολογίας διακύμανσις μὲ ὅλας αὐτῆς τὰς φάσεις, οὕτως ὥστε εὐχερέστατα πᾶς τις θὰ δύναται νὰ βλέπῃ πάντα τὰ ἀμφισβητούμενα ζητήματα. Ἐκαστον τεῦχος θὰ ᾔνε αὐτοτελὲς καὶ μόνον δραχμῆς θὰ τιμᾶται. Δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ κ. Τζαννετάκη θὰ τύχῃ εὐμενοῦς ὑποδοχῆς.

Ὁ ἥλιος δὲν βλέπει τὸν κόσμον, ἢ πλήρη φωτὸς καὶ θερμότητος.
Carmen Sylva.

Ὁ Θεός, καθὼς ὁ ἥλιος, ἀλλάσσει ὅψιν ἀναλόγως τοῦ σημείου τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ οἱ ἄνθρωποι τὸν θεωροῦσι.

Ἡ αὐτή.

Ὅταν τις ἀγαπᾷ μεθ' ὑπερβολικοῦ πάθους τὰ τέκνα του ἔστε βέβηκοι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν εἶναι εὐτυχής.

Ἢ αὐτή.

ΑΠΟ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ

Η ΨΥΧΟΜΑΝΝΑ

(Κατ' ἐμπνευσιν ἐξ ἀριστοτελικού του Γκούττε)

Ἐστὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, πρὸς ἀπὸ λαχανόκηπο μικρό, σπητάκι ἀπείριστο καὶ καθάριο ἐγείρεται, καὶ μὲς εἰς αὐτὸ φτερουγιάζει ἡ εὐτυχία, ἡ ξενονισσία, ἡ χαρά!

Ἀνήκει εἰς τὸν ἐμβαλωματὴν Πέτρον Λαρῶν, κατοικοῦντα ἐκεῖ μὲ τὴν γυναῖκα του Μαρίαν καὶ τὴ μικροῦλα Ελε νίτσα, τὴ χαϊδευμένη τους κόρη. Ἡ ζωὴ ἤρεμος καὶ ταχτική περνάει γιὰ τὴν εὐτυχισμένη οἰκογένεια, ποὺ δοξάζει τὸν Θεὸν ὁλημερίς.

Ζωή, ποῦ θὰ τὴν ζήλευσαν πολλοὶ ἀπ' τοὺς κατοικοῦντας τὰ μαρμαρόχτιστα μέγαρα.

* *

Τὸ προυνὸ ὁ Πέτρος ξυπνάει πρῶτος καὶ τρώγοντας ἔσθ' ὁ πόδι λίγο ψωμί πηγαίνει στὴ δουλειά του, ἀφοῦ φιλῆσῃ τῆς δυὸ ἀγαπημέναις του καὶ πάρῃ ἐνθάρρυνσιν ἀπ' αὐταῖς, ἔσθ' ὁ κοπιαστικὸ τοῦ ἔργο.

Τότε ἡ Μαρία μὲ τὴν βοήθειαν καὶ τῆς Ἐλενίτσας καθαρίζει τὸ σπητάκι, βάζει στὴ φουρὰ τὸ καθημερινὸ φαγητὸ καὶ ἔπειτα πλένει ἡ ῥάβει, ἐνῶ ἡ Ἐλενίτσα ἀκουμπισμένη ἔσθ' ὁ γόνα τῆς ἀκούει τὰ γλυκόλογα καὶ τὰ παραμῦθια τῆς μαμᾶς.

Τὸ μεσημέρι γύρω-γύρω ἔσθ' ὁ τραπέζι, μετὰ τὴν προσευχὴ τῆς Ἐλενίτσας «Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν . . .» τρῶνε μὲ ὄρεξι, χαρούμενοι, ἐν ᾧ ἀκούγεται σὰ μουσική,

γλυκεῖα ἔσθ' ὁ ἰδιορρυθμία τῆς τῶ χτύπημα τοῦ κουταλιῶ τῆς σούπας καὶ τὸ ἀδελφωμα τοῦ μαχαίριου καὶ πηρουνοῦ.

Τὸ βράδυ πάλι μετὰ τὸ φαγητὸ καθισμένοι ἔσθ' ὁ σοφὰ γλυκοκουβεντιάζουν, ἐνῶ ὁ πατέρας χαϊδεύει τὴν ξαπλωμένη στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Ἐλενίτσα, ποῦ ἀποκοιμίζεται σὰν ἀγγελουδί: ἡσυχά-ἡσυχά σὰν νὰ δίνη τὸ σύνθημα τῆς μετ' ὀλίγον γενικῆς ἀναπαύσεως.

Τὴ εὐτυχισμένη οἰκογένεια! . . .

Τὸ Σάββατο ζυμώνει ἡ μητέρα καὶ ἡ Ἐλενίτσα παρακολουθεῖ μὲ χαρὰ τὴν ἐργασία ἐκείνη ὥς ποῦ ἀραδιασμέναις ἡ κουλούρες ἔσθ' ὁ πινακωτὴ παραδοθῶν ἔσθ' ὁ φούρναρη. Κι' ὅταν γυρίσουν ροδοκόκκιναις, καλοψημέναις καὶ ἀφράταις πάλι ἕνα βλέμμα παρακλητικὸ τῆς Ἐλενίτσας παρακολουθεῖ τὰς κινήσεις τῆς μαμᾶς, ποῦ νοιώθει σὰν εἰπῇ μητέρα τὴ σκέψι καὶ ἐπιθυμία τοῦ παιδιοῦ τῆς καὶ τῆς δίνει μ' ἕνα φιλὶ τὴν κουλουρίτσα τῆς.

Τὴν Κυριακὴ, ἀλλάζει ἡ ταχτική. Δουλειὰ δὲν ἔχει! Πρωί-πρωί, ὁλοκάθαροι μὲ τὰ γιορτινὰ τους, χεροπισμένοι—μὲς τὴ μέση ἡ Ἐλενίτσα—πᾶν στὴν ἐκκλησίαν νὰ λειτουργηθῶν καὶ ὕστερα ὅλη τὴν ἡμέραν πατέρας καὶ μητέρα παιδικαίζουσιν γιὰ χάρι τῆς καὶ ἄλλο δὲν ἀκούγεται ἀπὸ λόγια γλυκὰ ὁμοιοῦς καὶ γαλήνης.

Ἔτσι περνάει ἡ ζωὴ του.

* *

Ὅλα τὰ παραπάνω εἶναι ἱστορία πρὸ δέκα ἐτῶν.

Τώρα πειὰ δὲν περνάει ἔτσι ἡ ζωὴ. Περνοῦσε ἄλλοτε, μὰ τώρα πειὰ ὄχι.

Ἡ εὐτυχία τῶν ἦταν γραφτὸ νὰ διαλυθῇ σὰν τὸν καπνὸ ποῦ ἀνέμιζε καὶ χυνότανε ἀπὸ τὴν καπνοδόχῃ τοῦ μικροῦ σπητιοῦ στὴν ἀτμοσφαῖρα.

Μὰ μέρα—μέρα μαύρη—ἡ δυστυχία χτύπησε, μὲ τὴ σειρά τῆς καὶ αὐτὴ—τὴν πόρτα τοῦ μικροῦ σπητιοῦ.

Ἀπ' τὴ δουλειὰ τοῦ γύρις ἄρρωστος βαθεῖα ὁ Πέτρος καὶ οὔτε τοῦ γιαντροῦ ἡ βοήθεια οὔτε τῶν δύο γυναικῶν—ἡ Ἐλενίτσα εἶχε πειὰ μεγαλώσῃ—ἡ περιθαλψὶς καὶ αἱ εὐχαὶ κατάρθωσαν τίποτα. Δέκα μέρες πειὸ ὕστερα ἕνα ξύλινο φέρετρο ἔβγαλε ἀπὸ τὸ σπητάκι καὶ δυὸ μαυροφόρες ἀπαρηγόρηται συνώδευαν στὴ τελευταία του κατοικία τὸν Πέτρο, ποῦ δὲν εἶχε προφτάσῃ ὁ ἄμοιρος νὰ ἰδῇ τὸ ἄλλο παιδάκι του ποῦ σπαρτάραγε πειὸ ἀνυπόμονα στὴν γυναικὸς του τὴν κοιλιὰ.

Ἀφωναῖς ἀκολουθοῦσαν τὸ λείψανο μὲ μάτια πλανεμένα. ἐνῶ σὰν βόμβες ἀντηχοῦσαν στὰ αὐτιά τους οἱ ψαλμοὶ τοῦ παπᾶ.

«Αἰωνία σου ἡ μνήμη!» καὶ πέτρα ψυχρὴ ἔσπευσε γιὰ πάντα τὸν Πέτρο καὶ ἀπάνω τῆς πέσαν σὰν ἀναισθηταῖς ἡ Μαρία μὲ τὴν Ἐλενίτσα κλαίγοντας, κλαίγοντας.

Ἀλλὰ μήπως τὰ δάκρυα θὰ τὸν ἀνίσταιναν;

Ἀλλοίμονον!

Τ' ἀγιάζει τῆς νύχτας ποῦ ἄρχιζε ν' ἀπλώνῃ τὸν σκοτεινὸ τῆς πέπλο στὸν ὀρίζοντα, τῆς ἔκανε νὰ συνέλθουν ἀντριχιάσαν καὶ ἄρωναῖς—μὲ στρεμένη πειὰ τῶν δακρύων τὴν πηγὴ, χωρὶς νὰ μιλοῦν γιὰτὶ κάθε λέξις θὰ πνιγόταν σ' ἀπελπιστικαῖς, ἔφτασαν στὸ σπιτάκι ποῦ

λές ἀντὶ τοῦ μοσχοβολητοῦ τῆς χαρᾶς ἐβγαζε τῆς λύπης ἀτμίδες !

* *

Ὅταν τοῦ Χάρου τὸ δρεπάνι ἀρχίσῃ νὰ θερίζῃ, δυστυχία στο χωράφ., ποῦ ἄρχισε τὸν θερισμό.

Στὴ γέννα ἀπάνω οἱ πόνοι—συνεργάτες τῆς λύπης—στεῖλαν τὴν μητέρα ν' ἀνταμώσῃ τὸν ἄνδρα τῆς κι' ὁ νεύσκαφος τάφος ἀνοίχτηκε πάλι νὰ δεχθῇ τὸ ὕστατο στήριγμα τῆς χαροκαμμένης οἰκογενείας. Μὴ γειτόνισσα ἔλεγε πῶς τὴν ὦρα ποῦ κατέβαζαν τὸ δεύτερο πτώμα ἀκούστη· ἓνα φτερουγίσμα μυστηριώδες· ὅλαι ἡ γρηαῖς τοῦ χωριοῦ ἐξηγοῦσαν τὸ μυστήριον λέγοντας πῶς ἡ ψυχὴ τοῦ Πέτρου ὑποδέχονταν τὴν ἀγαπημένην του !

. . . Μὰ τί βγαίνει ; Ἄν ἡ Μαρία ἠσύχασεν ἀπ' τῇ θλίψει καὶ τὸν μαρασμό, ἄφινε πίσω τῆς ἔρημα δυὸ ὀρφανά, τὸ ἓνα βυζανιάρικο, ποῦ τὰ χεῖλια του δὲν εἶχαν ἀκόμα δοκιμάσῃ τὸ μανόγαλα.

* *

Μὲ πρισμένα τὰ μάτια ἡ Ἑλένη, ἐξαντλημένη, ὅταν γύρισε ἔπесε στὸ στρώμα, ἐνῶ ἓνα βάρος ἀπονέκρωνε τὴ σκέψιν τῆς, τὴν καρδίαν τῆς.

Μὰ ξάφνου ἓνα κλαψάρισμα ἀσθενικό, ἓνα «οὐά ! » παραπονιάρικο τὴν ἐξαίε νὰ τιναχθῇ.

Κοντὰ τῆς φασκιωμένο τὸ μωρό, λησμονημένο μέσ' τὴν ἀναμπουμποῦλα εἶχε ξυπνήσῃ πεινασμένο κι' ἐκλαιγε· Τὸ πῆρε στὴν ἀγκαλιά τῆς σαστισμένη, κι' ἐνῶ βασάνιζε τὸ μυαλό τῆς τὸ παιδικὸ πῶς θὰ τὸ χόρταινε, σκέφτηκε τὴν Γεωργίτσα, τὴ γυναῖκα τοῦ Μιχάλη, τοῦ γείτονος.

Ἀποφαστικὰ βγήκε καὶ χτύπησε τὴν πόρτα τῆς.

Μὴ γυναικοῦλα γελαστή, μὲ φυσιογνωμία ἀγαθὴ, ἀνοίξε καί :

— Σὺ 'σαι, Ἑλενίτσα; Κακότυχο παιδί ! Τί θέλεις;

— Τὸ μικρούλικο πεινάει !

Καὶ τώρα καθισμένη ἡ καλὴ Γεωργίτσα στὴ καρέκλα τῆς, βυζαίνει τὸ μικρό, σφίγγοντάς το μὲ ἀγάπη στὴν ἀγκαλιά τῆς λέγοντας :

— Πῶς πεινάει τὸ καῦμένο !

Στὸ πρόσωπο τῆς Ἑλενίτσας ζωγραφίζεται μιὰ ὑπέρτατη εὐγνωμοσύνη, ἐν ᾧ τὸ παιδάκι τῆς Γεωργίτσας κυττάει μὲ ἀπορία τὸ μικρό, ποῦ τοῦ πῆρε τὴ θέσιν του.

Ἡ καντύλα φωτίζει τὴ συγκινητικὴ σκηνὴ κι' αἶφνης ἀκούγεται ἓνα τριζιμο ! Ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας ἔτριξε, κι' ἓνας φωτοστέφανος τὴ στιγμὴν ἐκείνη περιέβαλε τὸ πρόσωπο τῆς ψυχομάννας.

Νὰ ἦσαν ἡ ψυχαῖς τοῦ πατέρα καὶ τῆς μητέρας, ποῦ εὐχαριστοῦσαν τοῦ παιδιοῦ τὴν ψυχομάννα ἢ ἡ θεῖα· Εὐχαρίστησις, ποῦ ἀργὰ ἢ γρήγορα ἀμείβει πάντα κάθε πράξι ἀγαθὴ ; . . .

* *

Μεγάλε δάσκαλε, σὲ κατάλαβα, Γκούζη δαιμόνιε ;

Ριχάρδος Σ. Παρίδης

ΨΗΦΙΔΩΤΟΝ

Ὁ κόσμος εἶναι τῶν τρελλῶν χαρὰ καὶ εὐτυχία, τῶν ἐναρέτων καὶ σοφῶν θλίψι, στενοχωρία.

* *

Καλὴ καρδιὰ κ' ὑπομονὴ καθεὶς μας ὁμως νάχη, ποτὲ μὴν ἀπελπίζεται εἰς ὅ,τι κι' ἂν τοῦ λάχῃ.

* *

Καμμιά δὲν εἶναι μέσ' τῇ γῇ γλυκάδα κι' εὐτυχία, ποῦ νὰ μὴ συνοδεύεται μὲ λύπη καὶ πικρία.

* *

(Παράφρασις ἀρχαίου ἐπιγράμματος)

Τὸν λύχνο ἔσθυσε ὁ μωρὸς νὰ μὴ τὸν τρῶν οἱ ψύλλοι, καὶ εἶπε: «δὲν μὲ βλέπετε, δὲν φέγγει τὸ κανδύλι».

Θ. Κ. Παπαθωμᾶς.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Πρὸς τοὺς κκ. συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας τῆς «Ἀττικῆς Ἴριδος»

Νέαν ὄντως περιβολὴν ἀμφιέννυται ἡ Ἀττικὴ Ἴρις ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ νέου ἔτους. Οὐ μόνον καθ' ὕλην αὐξάνει, γινομένη δεκαεξασέλιδος, ἀλλὰ καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ἐν γένει βελτιοῦται, γινόμενον ποικιλώτερον καὶ ἐπαγωγότερον. Καὶ περὶ τὰ ζητήματα δὲ τῆς ἡμέρας, τὰ τε κοινωνικὰ καὶ τὰ πολιτικά, θέλει καταστῇ ἐνημερότερον τὸ ἡμέτερον περιοδικόν, καθιεροῦν ἀρθρογραφίαν σοβαράν, σθεναράν καὶ μεμετρημένην, ἐν εἰδει δεκαπενθημέρου ἐπιθεωρήσεως.

Τιμηθεῖσα ἡ Ἀττικὴ Ἴρις ἐν τῇ μέχρι τοῦδε σταδιοδρομίᾳ αὐτῆς διὰ τῶν ἐξοχωτέρων καλῶν τῶν παρ' ἡμῖν γραφόντων, ἥτοι καθηγητῶν Πανεπιστημίου, διακεκριμένων λογογράφων, ποιητῶν τε καὶ πεζογράφων, ὡς καὶ διαφόρων ἐπιστημόνων, ἐξησφάλισε καὶ πλείστων ἄλλων τὴν εἰς τὸ μέλλον συνεργασίαν, ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς τοῦ ἔθνους ἀναμορφώσεως καὶ διαπαιδαγωγήσεως.

Οὕτως, ἡ Ἀττικὴ Ἴρις, ἐμφανιζομένη ἀπὸ 1ης τοῦ 1905 μὲ νέον ἐξώφυλλον, σχεδιασθὲν ὑπὸ ἀρίστου τῆς πόλεώς μας καλλιτέχνου, καὶ μὲ τέσσαρας ἐπὶ πλέον σελίδας, πλουτιζομένη δὲ κατ' ἀριθμὸν δι' εἰκόνων πρωτοτύπων καὶ καλλιτεχνικῶν, εἰσέρχεται ἐπ' αἰσίοις εἰς τὸ ὄγδοον ἔτος πλήρους, εἰλικρινοῦς καὶ ἀνελλιποῦς ἐκδόσεως, ἐλπίζουσα, ὅτι θέλει ἐπιρρώσει ἔτι μᾶλλον τὴν περὶ αὐτῆς κεκτημένην φήμην, ὑπόληψιν καὶ ἀγάπην τῶν πολυπληθῶν αὐτῆς συνδρομητῶν, καὶ ἐν γένει τοῦ Ἑλληνικοῦ δημοσίου, διὰ τῆς περαιτέρω πορείας αὐτῆς.

Ἡ συνέχεια τῆς περισπουδάζου μελέτης τοῦ Max Nordau, περὶ νέας θεωρίας τοῦ ἐγκλήματος, εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.

Τύποις «Νομικῆς»,

	Τόκοι τῶν καταθέσεων.	1	1) τοὺς ο)ο κατ' ἑτος διὰ κατεθέσεις ὁ μνητὸν τοῦ ἀρχιστον — 2 τοὺς ο)ο κατ' ἑτος διὰ κατεθέσεις 1 ἔτους
		2	1) 2 τοὺς ο)ο » » » » 2 ἔτων » » » » 4 ἔτων
		4	τοὺς ο)ο » » » » 5 ἔτων
Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐπιλογὴν τοῦ κατεθέντος ὀνομαστικαί ᾗ ἀνάγκη.			

ΜΕΓΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΕΝ ΛΑΥΡΙΩ

Διευθυνόμενον παρὰ τοῦ καλλίστου ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν φίλου μας κ. Κωνσταντίνου Ἀντισάκη, ὅστις διὰ τῆς ἀόκνου δραστηριότητος καὶ εὐκρινείας κατάρθωσε τὴν ἰδρυσιν καὶ δύο ἑτέρων ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ ὁμοίων καταστημάτων, πλουτισθέντων τελευταίως μὲν ὅλα τὰ εἶδη τοῦ εἶδους, ἐκ τῶν καλλιτέρων εὐρωπαϊκῶν καὶ ἐντοπίων ἐργαστασίων.

Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς ἅπαντας τοὺς συνδρομητάς μας καὶ ἀναγνώστας μας τὰ ἀνωτέρω τρία καταστήματα, οἱ δὲ βουλόμενοι νὰ τὰ ἐπισκεφθῶσι εἰμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ μᾶς εὐγνωμονοῦν διὰ τὴν σύστασιν.

ΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Π. ΜΠΕΡΝΙΤΣΑ

Παρὰ τὴν Πλατεῖαν Ὁμονοίας οἰκία Καυταντζόγλου.

Τὸ μόνον ἐν Ἀθήναις τέλειον εἰς τὸ εἶδος τοῦ διὰ τὴν τελειότητα καὶ γνησιότητα τῶν εἰδῶν καὶ διατηροῦν εἰδικὸν βουστάσιον καὶ ποιμνιστάσιον.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν γαλακτοτροφίαν ἃς σπεύσωσιν εἰς τὸ ἀπαράμιλλον αὐτὸ γαλακτοπωλεῖον.

ΑΔΕΛΦΟΙ ΤΣΟΥΚΑ

Ὁδὸς Κλεισθένους ἀριθ. 17 ὀπισθεν τῆς Δημαρχίας.

Μεγάλη ἀποθήκη καυσοξύλων, γαιανθράκων, καυσίμου ὕλης εἰς τιμὰς ἀνεπιδέκτους συναγωνισμοῦ.

ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΥ

Διευθυνόμενον παρὰ τῶν κ. κ. Δ. Σαρηγιάννη καὶ Ε. Σκορδίλη παρὰ τῇ Πλατεῖᾳ Συντάγματος.

Ζ ὅς χρυσόκομος Κλωναρίδου.

Ποικιλία hors d'œuvres καὶ κρύα φαγητὰ ἐκλεκτά.

CONFISERIE ET PATISSERIE

DE FRANCE

GEORGES D. BRAVAKIS

Grade Rue de PERA, No 172—176.

Τὸ μόνον ἐν Κωνσταντινουπόλει Ζαχαροπλαστεῖον.

VINS DE TURQUIE ET DE GRÈCE

ANTOINE SAGRÉDO

Etabli en 1857

Pera-Constantinople.

Τὸ μόνον οἶνοπνευματεμπορικὸν κατάστημα παλαιῶν οἶνων Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος ἐκτάκτου ποιότητος.

Τὸ μόνον Ζυθοπωλεῖον ἐν Θεραπειοῖς (Κων)πολεως διευθυνόμενον παρὰ τοῦ καλλίστου ἐκ Καρπενησίου ὁμογενοῦς κ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΨΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ καθαριότης, ἡ περιποίησις, τὸ πρόθυμον τῆς ὑπηρεσίας εἶνε τὰ μόνον συστατικὰ τοῦ ἀνωτέρω καταστήματος. Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς διερχομένους ἐκείθεν Ἑλληνας. — Μεγάλη ὁδὸς Θεραπειά, ἀριθ. 29.

Δωρ ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΟΣΟΛΥΜΟΣ

ΜΑΙΕΥΤΗΡ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ

Λέχεται καθ' ἑκάστην 3—5 μ. μ.

1 Ὁδὸς Δεληγεώργη.

ΕΒΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πλατεία Μωχάμετ Ἀλῆ

Ἐναντι τῶν Μικτῶν Δικαστηρίων

Διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ κ.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΛΟΥΠΑ

Δωμάτια καθαρὰ, εὐήλια καὶ εὐάερα. — Καθαριότης πρωτοφανής. — Διερμηνεὺς εἰς ὅλα τὰ τραῖνα καὶ ἀτμόπλοια.

Ἀλεξάνδρεια — Αἰγύπτου

STELIO STAMATAKIS

C C I R E (à l'entrée du Mouski)

Τὸ μόνον κατάστημα ψυλικῶν, ἐφοδιασμένον διὰ ποικιλίας εἰδῶν, προμηθευομένων ἐκ τῶν καλλίστων ἐν Εὐρώπῃ καταστημάτων. Ἰδίως τὰ parfumerie του εἶναι τὰ ἐξοχώτερα τῶν εἰς Αἴγυπτον εἰσαγομένων.

EPICERIE

NIC. & DIM. G. ROUND, CA I R E, Egypte

Vis-à-vis du GRAND ELDORADO

Ἀπαντα τὰ εἶδη τῶν ἀποικιακῶν ἐκλεκτῆς καὶ ἀρίστης ποιότητος τὸ μόνον παντοπωλεῖον ἐνθα ὁ ἐπίσκεπτης δὲν ἀναχωρεῖ ἐκείθεν δυσηρεστημένος. Διευθύνεται δὲ ὑπὸ τῶν καλλίστων ἀδελφῶν Ν. καὶ Δ. Γ. Ρούντο.

G. K. KONDOS

Magazin de Coloniales

CONSTANTZA

Τὸ μόνον ἐν Κωνσταντῶν παντοπωλεῖον Διευθυνόμενον παρὰ τοῦ καλλίστου φίλου νέου Γεωργίου Κόντου.

Ἀπαντα τὰ εἶδη ἀποικιακῶν ἐκλεκτῆς καὶ ἀρίστης ποιότητος.

Τὸ διευθυνόμενον πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑποδηματοποιεῖν παρὰ τοῦ καλλίστου συμπατριώτου μας

ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥΔΑΚΗ

ΕΝ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΙ

Εἶνε τὸ μόνον πεφημισμένον, ὡς πρὸς τὴν στερεότητα τὴν κομψότητα καὶ τὴν καλλιτεχνίαν. — Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς ἐν Κων)πόλει ὁμογενεῖς. — Πέρα, Μεγάλη ὁδὸς ἀριθ. 128.

OORDONNERIE

G. BOURNAZAKI

Maison fondée en 1861

Chaussures en tous genres sur commande

29—Pera, Passage Hazzopoulo,—29.

CONSTANTINOPLE

ΜΕΓΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΝΟΝ

Ι ΣΙΑΚΟΥΦΗΣ ΚΑΙ Σ^Α

13—ΟΔΟΣ ΜΝΗΜΑΤΑΚΙΩΝ—13.

Παραπλεύρως τοῦ «Hotel de Londrre»

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ "Η ΑΝΑΤΟΛΗ,"

N. I. ΒΑΛΑΒΑΝΗ

Τὸ κομψὸν καὶ τοῖς πᾶσι γνωστὸν ζυθοπωλεῖον τοῦ Πέρα Κων)πόλεως μὲ τὸν ἀριστον ζῦθον Dreher Steinnbruch καὶ τὴν ἄκραν περιποίησιν.